

Galkynyş - meniň durmuşymda.

Meniň göbek ganymyň daman ýeri bolan ata ýurdum Türkmenistan bu gün Täze Galkynyşlar döwrüni başdan geçirýär. Galkynyş edebiýatda, medeniýetde, sungatda we durmuşyň beýleki ugurlaryna-da öz täsirini ýetirýär.

Hormatly Prezidentimiz Gurbanguly Berdimuhamedowyň yurt başyna geçen ilkinji günlerinden başlap, eýýäm täze özgertmeleriň başy başlandy. Bu başlangyç döredijilik intelgensiýasynyň arasynda uly gollanma tapdy. Turuwbaşdan "Meniň ygtybarly daýanjym halkym bolar" diýen hormatly Prezidentimiz döredijilik adamlaryna aýratyn sarpa goýýar. Munuň özi ýöne ýere däl.

Geliň, geçmişe nazar aýlalyň. Taryhy maglumatlaryň habar bermegine görä, geçmişde-de soltandyr-şalar talantly adamlara, esasanam, şahyrdyr-bagşylara uly hormat goýupdyrlar. Meşhur "Şükür bagşy" filmini ýadyňyza salyň! Filmde şeýle mazmunly goşgy bardyr.

Han bir daragtdyr, kökleri hem raýat,
Kökleri näçe berk boldugyça pudak ondan tapar hemaýat.
Eý, sazanda, näm üçin, gezyärsiň sen gözläp ar,
Aňsat gazanjyň bar seň, bolmarsyň hiç zada zar.
Wasp et, hökmürowany, döwlet geler gaşyňa,
Ýogsa pulsuz zehiniň oljadyr gözyaşyňa.

Gör, nähili kalbyňa gozgalaň salýan setirler. Gadymyýetde şalar köşkte iň gowy şahyrlary saklap, öz ýeňişlerini, ýörişlerini dabaralandyran öwgi häsiýetli kasydalary ýazdyrypdyrlar. Ähli milletlerde, esasanam, türki halklarda şahyr diýilýän ynsana örän ýokary derejede sarpa goýlupdyr. Orta asyrlarda dünýäniň köp ýurtlarynda meşhur bolan Ýusup Has-Hajyp Balasagunlynyň "Kutatgu-Bilik" eserinde-de şahyrlara bagyşlanan ýörite bölüm bolup, şol bölümde şahyrlar şanyň şöhratyny arşa galdyran adamlar hökmünde häsiýetlendirilýär. Hat-da biziň söýgüli Pygamberimiz Muhammet aleyhyssalam hem "Öýnüze şahyrlar gelse, olara hezzet-hormat ediň!" diýip wesýet edipdir.

Tezkireçiler seljuklar döwründe ýaşan hem eser döreden Enweriniň döredijilik işine başlamagyny Soltan Sanjaryň ýardamy bilen baglanyşdyrýarlar. Enweriden meniň öz eden terjimämdä şeýle setirler bar.

Başym goýaýyn gapyňda, ynan artyk günäm ýok.
Saýaňa al soltanym, senden başga penam ýok.

Enweri ençeme ýyllap Soltan Sanjaryň köşgünde işläpdir we köşkten alýan alygy bilen güzeranyny dolandyrypdyr. Umaman güzeran meselesinde geçmişde-de, häzirem döredijilik adamlary aýratyn hemaýat berilmäge degişli ynsanlardyr. Çünki olar gije-gündiz hars urup, işläp pul gazanmaly bolsalar, onda olaryň döretjek ajaýyp eserlerini kim döreder?!

Häzirki döwürde ýaşlaryň ýüregini joşdurjak, beýik işlere galkyndyrjak eserleri döretmegiň zamanasy geldi. Amatly pursaty duşundan geçirmek iň uly ýalňyşlykdyr. Pursatlar gaýtalanmaýar. Men özüм bilen iki-çäk galanym-da diňe boş, gaflatda geçiren wagtym üçin, soňsuzlyga ugradan boş pursatlarym üçin ejir çekýärim.

Men şu uly bolmadyk şygrylar kitabymyň başlangyjy hökmünde şygrylarymy okaýan hem indi okajak okyjylaryma özüм hakynda käbir zatlary gürrüň beresim gelýär.

Günlerin bir günü gadym dünýede,
Dogurypdyr meni, täze adamy.
Gyş üçegin ýagyş deşen külbede,
Bu türkmeniň ýuka ýürek hatyny.

Men 1971-nji ýylyň 4-nji iýunynda Mary welaýatynyň Türkmenkala etrabyňyň Kemine obasynda dünýä inipdirin. Maşgalamyzda men üçünji çaga, özem üçünji gyz. Menden son iki sany oğlan bar. "Men doglanymda "büýem gyz boldy" diýip gynanansyňyz" diýsem, ejem, "Asla gynanmadym, ýöne Marydan bäbekhana gelen barlagçylar "bu çagaň gaty boýy uzyn" diýenler-ä ýadymda diýip jogap berdi. Men adym meselesinde ejeme kän gezekler:

-Göwher, Bibisara, o, gyzlaryň-a gowy atlary goýupsyň. Maňa bolsa ilde ýok ady nireden tapdyň, diýip, nägilelik bildiripdim. Bu ýönelige däl. Her gezek täze mugallym sapaga gelende:

-Seniň adyň Şähribossanmy ýa Mähribossanmy? diýip, žurnaldan adymy geň bolandygy üçin dogry okap bilmezdiler. Bu ýagdaý mende öz adyma bolan ýakymсыз duýgy dörederdi. Soň men ulaldym. Goşgularym bilen halk arasynda tanalyp başlanymdan soň atdaşlarym gaty köpeldi. Şähribossan atly gyzjagazlaryň ene-atalaryndan onlarça hat aldym. Elbetde, bu meni örän begendirýär. Ýeri gelende, öz mähriban ejem hakynda-da ýatlamak artykmaçlyk etmese gerek. Munuň hem özüne ýetesi sebäbi bar.

Men birnäçe ýyl mundan öň Döwletmämmet Azady adyndaky Dünýä dilleri institutyna duşuşyga bardym. Duşuşykda talyplar maňa şeýle mazmunly hat geçirdiler.

Siziň ýazýan goşgularyňyzy ejeňiz ýazyp berýärmişin. Öýňüzde mamaňyzdan galan bir sandyk bolup, şondan islän goşgyňyzy alyp çap etdirýärmişiniz. Siz şu meselä nähili garaýarsyňyz?

Dogrymy aýtsam, bu sowal meň gaharymy getirmedi. İçinde gödegräk ýalňyş bar diýäýmeseň, gürrüňiň jany ýogam däl. Ejem kiçiliginden keselli bolany üçin mekdebe bermändirler. Onuň Hudaý tarapyn zehini bolup, türkmen halk dessanlaryny, "Görogly" eposyny, klassyklarymyzyň goşgularyny ýatdan öwrenipdir. Ejemiň öz gürrüňlerine görä, ol "Göroglynyň" "Bezirgen" şahasyny, Seydiniň "Goşa pudagym" dessanyny aýdyp, öýlerine gelen aýallary agladar ekeni. Ejem goşgy ýazmaga kiçiliginden başlapdyr. Oba adamlarynyň şatlygyna şatlanyp, olaryň üstünligine goşgy ýazyp göwünlerini awlar ekeni.

-Eje, senem goşgularyňy gazet-žurnallara beren bolsaň, belli şahyr bolup giderdiň, diýenimizde, ol nägilelik bilen hüňürdärdi:

-Ulugyz onda-munda görnüp ýörse gowy bolmaz diýip, daýylarym rugsat bermedi. Ol çaga wagty gören düýşüni tä ömrüniň ahyryna çenli gaýtalap gezdi. Düýşünde oňa bir garry baba galam görkezip, "Seniň çöregiň şundandy" diýipdir. Ejem:

-Özüm-ä galam tutup çörek iýmedim, "bu saňa yşarat bolmaly" diýerdi. Kakam pahyr meniň üstünligime hemmelerden beter begenerdi. Bir gün goşgymy alyp aýal doganymyň öýüne gidipdir. Ol:

-Kaka gazedı başaşak tutupsyň ahyry, diýende:

-Aý, nähili bolsa-da, munda meň gyzymyň goşgusy bar diýip, okap bermegini haýyş edipdir. Kakam bilen baglanyşykly ýene bir wakany ýatlamak meniň üçin has ýakymly.

Men uniwersitetiň 3-nji kursunda okap ýörkäm, SSSR Ýazyjylar soýuzynyň agzalygyna kabul edildim. Bu habar biziň öýmüze uly şatlyk getirdi. Kakam gaýdanym-da agzalyk şahadatnamamy goýmagymy haýyş etdi. Pahyr ýaňky şahadatnamanyň daşyna dolabilen matasyny dolapdyr-da, işdeşlerine görkezmäge äkidipdir. Traktorçylar elläp görjek bolsalar:

-Ýok, seredip oňayyň, ellemän, elleseňiz eliňiziň ýagy ýokar, diýip elletmändir. Kakam hakynda ýene-de bir ýatlama.

Mekdep döwrüm telewideniýede "Gözýetim" atly aýdym-sazly gepleşik ýaýlyma berildi. Gepleşikde çykyş etmek isleýän dörediji ýaşlara öz talantyny görkezmäge mümkinçilik berilýändigini habar berildi. Men redaksiýa hat ýazdym. Aradan kän wagt geçmänkä, žurnalist Kümüş Meläýewadan maňa çakylyk haty geldi. Mekdebimiziň direktoryndan rugsat sorasam:

-Kim ol seni telewideniýä çagyryp ýören, diýip närazylyk bilen ýüzüme seretdi. Öýe gelip gürrüň berdim welin kakam gatyrganyp:

-Düş öňüme diýip, özi meni Aşgabada alyp gaýtdy. şol gepleşikde okan goşgymy henizem ýatlaýan.

Ene-atany kiçijik zat bilen bolsa-da, begendirmek iň uly bagtdyr. Men käteler teleýaýlymlarda, radioda çykyş edesim gelmese-de, şolary begenirmegini hatyrasyna çykyş ederdim. Sebäbi meniň çykyşlarymyň her biri olaryň başyny göge ýetirýärdi.

Meniň ilkinji ýazan goşgymyň ady "Watan hakda oýlanmady". Şol wagtky etrap gazediniň redaktory Gurbandurdy Gylyjow:

-Jigim, goşgyň gowşagrak. Her näme-de bolsa, göwnüň galmasyn, şu gezek çykaraly. Ýöne kämilleşmek üçin gaýrat et, diýipdi. Meniň çagalykdan gowy görýän şahyrym Kerim Gurbannepesowdy. Men ony ähli şahyrdan eý görýärdim. Şahyryň telewideniýedäki, gazet-žurnallardaky çykyşlaryna sabyrsyzlyk bilen garaşardym. Bir gün "goşgularymy Kerim aga iberip görsem nähili bolarka?" diýen pikir kelläme geldi. Şahyryň "Ýaşlyk dramasy" maňa örän güýçli täsir edipdi. Şol täsirlenmäniň esasynda Kerim aga bagyşlap ýazan goşgymy iberdim. Goşgy diýip iberen zadymyň ne başy bar, ne aýagy. Kapiýasy hiç zady yok. Goşgynyň nämedigine düşunip başlanymdan soň, "ibermesem boljak ekeni" diýip öz-özümä käýindim ýördüm

Kerim Gurbannepesowyň beýleki şahyrlara meňzemeýän ajaýyp häsiýetleriniň biri, o-da şahyr gelen hatlary jogapsyz goýmaýar ekeni. Ine-de

günleriň bir günü 1986-njy ýylyň güýzi, maňa Kerim şahyrdan hat geldi. Hatyň mazmuny şeýledi.

”Şähribossan salam! Ýakymly, mähirli hatyň üçin sag bol! Sen ýaňy 8-nji klasda okaýan hem bolsaň, 10-njy klas gyzlaryň pikir ýöredişi ýaly pikir ýöretmegi başaryarsyň. Megerem sen zehinli gyzsyň. Galanlary ýuwaş-yuwaşdan gelmeli zatlar. Men saňa okuwyňda goşa-goşa başlikler, durmuşyň-da goşa-goşa şatlyklar arzuw edýärim”

Meniň şol günki begenäýşimi diýsene! Meniň şondan soň birneme özüme ynamym artyp başlady. Goşgy hakynda has çynlakaý pikir edip ugradym.

Orta mekdebi 1988-nji ýylda tamamlap, Magtymguly adyndaky Türkmen döwlet uniwerstetiniň türkmen dili we edebiýaty fakultetine okuwa synanyşdym. Okuwa girip bilmänimden soň, obamyzdaky çagalar bagynda terbiýeçi bolup işe başladym. Uniwerstetiň ýokardaky agzalan fakultetine 1990-njy ýylda okuwa girdim. Meniň okuwa girmekligim döredijilik dünýäsine aralaşmagym üçin äden iň aýgytly ädimidi. Talyp döwrümde goşgularym ýurdumyzda neşir edilýän gazet-žurnallaryň ählisinde diýen ýaly yzly-yzyna çap edilip ugrady. 1993-nji ýylda 50 müň nusgalykda çykan “Ene balyk” atly kitabym şol ýylky çykan iň gowy kitap hökmünde baş baýragy aldy. Mundan başga-da maňa Magtymguly adyndaky ýaşlar baýragyny berdiler.

Meniň öňümde iň uly sowal keserip durdy? Okuwy gutaranymdan soň nirä gitmeli? Gazet-žurnallarda işlemegi halamazdym. Häzirem şeýle. Ýerinden-ýerine çenli bir ýerde oturyp bilemok. Meniň başarjak zadym ulydy. Okuwy tamamladym. Uçurymlary işe ugradýan komissiýanyň çakylygyna bardyk.

Türkmenistanyň halk artisti Bazar Amanowyň gyzy professor Maral Amanowa şol wagtlar uniwerstetiň okuw işleri boýunça prorektorydy. Ol:

-Hormatly adamlar! Şähribossan biziň talantly şahyrymyz. Ony oba ugratsak ýitip gider. Men beýle şahyryň ýitip gitmegini islemeýän. Eger garşy bolmasaňyz, Şähribossany uniwerstetimizde mugallym edip alyp galaýsak nähili bolarka?! diýip komissiýanyň agzalaryna ýüzlendi. Olar hem razylaşdylar. Şeýlelikde mem ýurdumyzda iň baýry ýokary okuw mekdepleriniň biri bolan Magtymguly adyndaky Türkmen Döwlet Uniwerstetinde işe başladym.

Derýalarda joşgunlardyr-gaýtgynlaryň bolşy ýaly meniň durmuşymda hem öňe gitmeler yza gaýdyşlar köp boldy. Daşary ýurtlarda geçirilen halkara poeziýa festiwallarynyň birnäçesine gatnaşdym.

1996-njy ýylyň maý aýynda durşuna çykdim. Adamym uniwerstetiň Daşary ýurt dilleri fakultetiniň arap dili bölümünü gutardy. Ol meniň döredijiligim hakynda ýeke-täk aladalanýan adam. Maňa degişli kitaplaryň, gazet-žurnallaryň goragçysy. Men gerek zadymyň niredendigini şondan soraýan. Hojalykdaky ähli ýükler onuň öz boýnuna. Ol meni hiç tarapdan biynjalyk etmeýär. Allahym onuň ömrünü uzak etsin. Hudaýa şükür bagtly maşgalam bar. 3 gyzym, 1 oglum. Aýşa, Emine, Muhammetosman-Hatyja (ekizler).

Hormatly okyjylar! Şu kitabdaky goşgular siziň ýürek taryňzyň ýekejesini kakyp bilse, men özümi bagtly saýaryn. Size söýgi bilen Şähribossan!

Aşyk men

Watan seniň gülgün geýen,
Ýazyňa aşyk bolmuşam.
Tarypyňy dünýä ýaýan
Sazyňa aşyk bolmuşam.

Şygyrlarym ganat-perim,
Düzüwdür pälim-netlerim,
Toýlar sowan tez atlaryň,
Tozuna aşyk bolmuşam.

Öz mertligin duýup giden,
Söýülen hem söýüp giden,
Atalaryň goýup giden,
Yzyna aşyk bolmuşam.

Şat günleriň bir eGINE,
Tesellidir ýüregime,
Mele-myssyk çöregiňe-
Duzuňa aşyk bolmuşam.

Şan getiren kowumyna,
Bäs gelmeýän dogumyna,
Seni söýen ogulyňa-
Gyzyňa aşyk bolmuşam.

Güller hünçi deý düzülen,
Ezelden waspy ýazylan,
Ýaýlaňda owlak guzulaň,
Bazyna aşyk bolmuşam.

Söýgä ýok ölçegiň-çeniň,
Goýnunda ölçegim meniň,
Ata ýurdum watan seniň,
Özüňe aşyk bolmuşam.

Galkynyş aýdymy

Waspyň ýazyp ýetişemok heniz men,
Gül ülkäm, şygrymyň dömen ýerleri.
Bu gün maňa hemme zatdan eziz sen,
Eý, göbek ganymyň daman ýerleri.

Ajap zaman,
Haýrany men bu günüň,
Mukama öwrülen soly-sagymyň,
Meniň kir-kimirsiz çagalygymyň,
Daňyň ak süýdüni emen ýerleri.

Şükür tupan ýatdy,
Sowuldy duman,
Ýyllar gaýgyrmady, siltedi zaman,
Yşgyň hanjarynyň elheder-aman,
Bagrymyň üstüne çümen ýerleri.

Ine, bu gün
Bagty gelip ýalkanar,
Belent başly ynsan bilen galkynan,
Öten ezizlerin eziz halkymyň,
Könlüniň törüne gömen ýerleri.

Gul etmäge gelen,
Misli şir peleş,
Duşman haýbatyndan daşy gabalan,
Şonda-da per bermän ata-babalaň,
Gözlerin parahat ýuman ýerleri.

Diňe gözler bilen,
Golaýna gelmän,
Seredip mün küýi serinde jemlän,
Şeýdip magşugyna söz aýdyp bilmän,
Aşyk ýigitleriň dyman ýerleri.

Seniň gujagyňda,
Dostlam-ezizlem,
Waspyň ýazyp tüketmerin heniz men,
Hawa, maňa hemme zatdan eziz sen,
Eý, göbek ganymyň daman ýerleri.

Aýdymlarym seniňki

Ykbalyma galam berdi Ýaradan,
Oň jebri-jepasy agdyrды eňki.
Tüm gijeler bagrym ezip döreden,
Eziz Watan,
Aýdymlarym seniňki.

Mukamyňa on iki süňňüm gowşady,
Pikir hyýalymam däl indi öňki.
Ýaşyl geýen ýazlaryňa bagş eden,
Eziz Watan,
Aýdymlarym seniňki.

Bitarap sen, Berkarar sen,
Bagtly sen,
Muňa şaýat bu zeminiň dört çüňki.
Mähir beren gujagyňda bagtly men,
Eziz Watan,
Aýdymlarym seniňki.

Habar alan halsyzlaryň halyndan,
Hem solan güllere bagş eden reňki.
Betpäli gaýtaran ýaman pälinden,
Eziz Watan,
Aýdymlarym seniňki.

Kalba azar berýän, bilmedim neden,
Ýazanu-ýazmadyk, öňküdir soňky.
Meniň bar baýlygym, işbu dünýede,
Eziz Watan,
aýdymlarym seniňki.

Buýsanç

Kendirikde soňky urbaň bolaýyn,
Hiç kes gül ýüzümde görmesin ünji.
Ýaşyl düzleriňe gurban bolaýyn,
Ata mekan,
gözlerimiň guwanjy.

Tile sena edip, Hakyň birligin,
Böwre dünýe maly berenok ynjy.
Sabalaryň guradypdyr arlygym,
Ata mekan,
gözlerimiň guwanjy.

Ýagmyr ýagdy, gögüň düýbi deşildi,
Bahary buşlana berdim söýünji.
Toýuň sowdum, ýaslaryňa goşuldym,
Ata mekan,
gözlerimiň guwanjy.

Ýol gözledim, köňüllerde ýer etdim,
Begençden gözüme düzüldi hünji.
Seň üçin ölmejek aýdym döretdim,
Ata mekan,
gözlerimiň guwanjy.

Seniň bilen hiç bir ülke deňleşmez,
Goýnuňda dünýäniň hazyna-genji.
Bizi söýen ejelere meňzeş sen,
Ata mekan,
gözlerimiň guwanjy.

Daşa gitsem, didäm saňa zar bolar,
Ynan maňa, gidip köňül begenji.
Munda seni söýmedikler har bolar,
Ata mekan,
gözlerimiň guwanjy.

Dilegim bar, gel aýdaýyn göwneseň,
Ýogsa azar berýär ýürekde sanjy.
Soňky günüm gujagyňda ýygna sen,
Ata mekan,
gözlerimiň guwanjy.

Eziz maňa

Eý gül watan almalaryň, narlaryň eziz maňa
Meň söýgüm müň ömre ýeter, barlaryň eziz maňa.

Ulus-ile aman-esen ýaz gelende ajaýyp,
Sähra üste seýkin basan, hüýrleriň eziz maňa.

”Ber Hak” diýen bir özüne, nalyş edip säherler,
”Bir Hak“ diýen takwalaryň, pirleriň eziz maňa.

Haýranda başy ýaýkasam, çykyp belent daglyga,
Düşüp bagrymy oýkasam, garlaryň eziz maňa.

Bu topragy jandan söýen, başyn goýjak üstünde,
”Men-men” diýen söwer dosty-ýarlarym eziz maňa.

Seň goýnuňda beýnim bekäp, dünýä akyl ýetirdim,
Ata mekan eýwanlaryň, törleriň eziz maňa.

Bahar gelse, mahmal geýen, bu owadan dünýäniň,
Waspyň ýaýan dutarlaryň, tarlaryň eziz maňa.

Üstünden geçdi nije jan, nijesi bagş etdi jan,
Beg Görogly hem Oguz han, ärleriň eziz maňa.

BU ÝERLER

Pasyllaň sazyn bezenip,
Çalan ýerleri bu ýerler.
Owal başdan Hak nazaryn,
Salan ýerleri bu ýerler.

Nesibe çekip dyz epen,
Atam-babam döwlet tapan,
Olaň müň aglap, müň sapar
Gülen ýerleri bu ýerler.

Müşgül işleň sebäbiniň,
Dertlileriň tebibiniň,
Hak Allanyň Habybynyň,
Alan ýerleri bu ýerler.

Watanyň, dünýä gelenim,
Gurbany ýagmyr-ýeliniň,
Duşmanyň ömür gülüniň,
Solan ýerleri bu ýerler.

Şükür döwletim ygtybar,
Dur indi elde ygtyýar,
Dostlaryň baky bagtyýar,
Bolan ýerleri bu ýerler.

Gül diýarym bagy Erem,
Ölsem ugrunda jan berem,
Allahymyň lutfy-kerem,
Kylan ýerleri bu ýerler.

Ýigitleri tapar şöhrat,
Gyzlary bäs eder Zöhrä,
Dünýäniň in ajap sähra-
Seleň ýerleri bu ýerler

Dymmaga galmaz bahana,
Hoş sözler gelsin jahana,
Ýagşylaň ýagty jahana,
Gelen ýerleri bu ýerler.

TÜRKMEN

Duşmandan gorady namysyň-aryň,
Owal çar tarapyň peýlenen türkmen.
Ata-baba halallykdyr mydaryň,
Zandy halallyga eýlenen türkmen.

Asylzada, ezizleriň hilinden,
Sarsmaz döwlet tapan dogan ilinden,
Merdi-merdanlykda gaýtman pälinden,
Ähdi-wepasynda saýlanan türkmen.

Altyn ömrüň-şugla altyn asyrda,
Baýdagyň dur al-asmanda pasyrdap,
Gözüm ýetmez gör nijeme asyrlap,
Ady dessanlarda söýlenen türkmen.

Ýyllaryň goýnunda taplaýyp taby,
Öýi, at ýaragy, dony, zerbaby,
Toýy-tomaşasy, dessury-däbi,
Adaty ýüzlere sylynan türkmen.

Men sapara çykdyň, soň yza tesdim,
Çünki ýat illerde ýüregim gysdy,
Tomus düzleriniň mähri bar yssy,
Aňzagy ýazlara taýlanan türkmen.

Belent kakyp dutarynyň taryny,
Aýap watanyny, herne baryny,
Şükür ele alyp ygtyýaryny,
Toýy ýer ýüzünde toýlanan türkmen.

OBADA

Bu ýerde has eziz güne bäs edip,
Lowurdap ýatmasy ýaşyl otlaryň,
Şemal işen ýallaryny tasadyp,
Uzaklardan kişňemesi atlaryň.

Aýaklarny ýaba sokan gamyşlaň,
Ses-selemsiz saňňyldysy näme üçin?
Oraga ugraýar ümüş-tamyşda,
Papagyny çümre geýen paýtunçy.

Basym garaldar ol dünýäň gohundan.
Suwuň ýaşyl perilerniň bagtyny.
Gamyş irden mal oty bor ahyrda,
Galanyny tüýdük eder agtygy.

Gökde şol tüýdügiň owazyn eşden.
Aglap geçer ala ýazyň durnasy.
Ýakýa meni çisňemesi ýagyşlaň,
Hem baglaryň diňşirgenip durmasy.

Enem, sen şu mahal ukuda dälşiň,
Öýe ýetip barýan, aýagym batga.
Eýläk-beýläk hellewleýär mejalsyz,
Mellegmizde serhoş kimin garantga.

Ine, oba, zat ýok göwnümi ýykýan,
Daşda galdy "gitme" diýip ýalbaran.
Käte öýsüz itler önümden çykýar,
Daň säher çaglary selpeşip ýören.

Ýöne gussalarym gidenok sa:bap,
Humar bolan gara başym säm meniň.
Sende çirim etmän geçipdir obam,
Gijäm meniň...

Hoş gal, obam, gökde güne bäs edip,
Lowurdap ýatmasy ýaşyl otlaryň.
Çagy:r meni ýallaryňy tasadyp,
Uzaklardan kişňemesi atlaryň.

TÜRKMEN DÜZLERİ

Türkmen halysy deý tämiz sährada,
Ýaýylyp ýatandyr ýaşyl düzlerim.
Şol düzlere gara ýürek gendeler,
Gadam goýjak bolsa asla dözmerin.

Gözelligiň jadylaýjy gudraty,
Seni biygtyýar özüne bakdy:r.
Şonda seslenerler çopan telpekler:
"Biziň her birimiz saralan takdyr".

Diňe sährany däl, Ene zemini,
Görki bilen, reňki bilen bezeýän.
Ýylgyryp oturan gyrmyzy güller,
Atalaryň arzuwyna meňzeýär.

Şemal hüwdülese, düzler üwreýär,
Ýok, men şundan başga mukam gözlemen.
Giň düzlere ýaýrap gitdi köklerim,
Indi özge ýerden mekan gözlemen.

Deňsiz-taýsyz gözellige bakmakdan,
Hiç doýup bilenok, bu goşa didäm.
Görmekçi bolsaňyz, uzaga gitmäň,
Meni bu türkmeniň düzünden idäň!

Oguz obasy

Gör gardaşym, haýrana gal, baş yrap,
Ýakyn-ýady, jany-jana gatany.
Ak ýaýlanyň gujagynda meýmiräp,
Otyr ana, oguzlaryň hatary.

Oguz ýigdi alyp pilin, ýabagyn,
Ýaýla gider kimkä ony oýadan?
Häzir azan sesi oguz obasyn,
Emaý bilen ukusyndan oýadar.

Ýigit säher bilen çeken keşlerin,
Synlaýar, ýylgyrýar, niçiksi haldyr?
Meger peýker hakda gören düýşleri,
Ony bu gijede ýatyran dälidir.

Ol birdenem oba tarap ýumlugar,
Bedewiniň kişňän sesin eşider-de.
Ýigidi garşylar peri gumrular,
Gözleri ok, kirpikleri neşderler.

Ýigit bularyňam deňinden öter,
Çünki başga gözel aklyn dagadan.
Oňa: "Şumat nirä baryň" lak atar,
Gumak ýolda çilik oýnan çagalar.

Çeşmäň eňnitlere çykasy gelyä,
Büklüm-büklüm edip daglaň gerşini.
Ýigidiň çeşme deýin akasy gelyä,
Ezizläsi gelyä eýgörmüşini.

Hiç kim soramaýar, hallaryň nedir,
Diňe şemal geçýär taýyp deňinden.
Ýigit oýa batýar, "bilýän wah, odur,
Şemal dälidir şuwlap geçen deňimden".

Içi-içine sygman, özüne gelmän,
Kesekläsi gelyär, edip gargyşy.
Dünýäň aladasyn piňine alman,
Şahadaky loňkuldaýan torguşy.

Aşyk ýigit gama batma ar bilen,
Bu gün saýlan gyzyň alyp oguzdan.
Bagta sary rowana bol ýar bilen,
Çünki seniň toýuň tutdy oguzlar.

Bent

Boýun alýaň hemem görýäň,
Takdyryň ezelligini.
Köre neçüýn gürrüň berýäň,
Güneşiň gözelligini.

Gorkut atany ýatlap

Gorkut atam toý toýla,
Galmasyn arman atam.
Bu gün dür saç, boý boýla,
Sözleri perman atam.

Seniň dek başy bolan,
Çaklar idim ýeňilmez.
Şanyňa hoş sözleri,
Saklar idim köňülde.

Bu gün sary çäkmenin,
Daş işikde ýazynyp.
Diýýär: ”ýolun baglamaň,
Dostlar Salyr Gazanyň.

Gelin öýün ýagmalaň”,
Gül bolup, gül-gül bolup,
Açylýar Salyr Gazan,
Eçilýär Salyr Gazan.

Tüm gijede aý dogdy.
Aşyklar alçy gopýa.
Domrulyň atsyz ogly,
Eýläk-beýläk at çapýa.

Ine, çapar ýollar-da,
Uzak menzil aşyryp.
Şat bakar Gorkut atam
Oguz ilin üýşürüp,
At dakar Gorkut atam.

Bize seň doga:ň ýeter,
Medet berer her işde.
Gorkut atam gol göter,
Omyň diýsin perişde.
Çünki seň haýyr dogañ,
Menzillere aşyrar.
Bir ömre berip dowam,
Ýary ýara duşurar.

Ýogsa takdyr zabundyr,
Gol göter Gorkut atam,

Dogalaryň kabuldyr.
Seniň sözlän her sözüň,
Naýyysaba mähnetdir.
Dosta ýüzüň merhemet,
Bakyşlaryň rahmetdir.

Şat günüňde şatlanyp,
Deň çekişip oduňy.
Hasratyňa ýanandyr.
Türkmen seniň adyňy,
Ykbalyna ýazandyr.

* * *

Gam topugyňa çykmaz, seň üçin sebäp,
Dünýä giden aýdym-sazdyr Görogly.
Gazma dutaryňa edersin togap,
Baran ýeriň ala- ýazdyr Görogly.

Ýalançy dünýäden geçipdir peder,
Diňe bir-biregiň gaýgysyn ede,
Ömür ýeňip ýaşamaklyk dünýede,
Atalardan galan yzdyr Görogly.

Dursa-da hemişe böwrüne sanjyp,
Saňa owal-ahyr bermedi ünji.
Ýalançy dünýäniň hazyna-genji,
Aýagyň astynda tozdur Görogly.

Men bu dünýä oýunmyka öýdүpdim,
Däli siller kert gaýadan gaýdypdyr,
Magtymguly Hakdan içen aýdypdyr,
“Bu dünýä owadan gyzdur” Görogly.

Munda dal gerdeni agyr sütemli,
Bagry ýanyk pederlerim ötendir,
Söýenimiz ata ýurdum Watandyr,
Iýenimiz halal duzdur Görogly.

Şat geçirip tomuslaryň, gyşlaryň,
Kyrk ýigidiň bile köňül hoşladyň,
Soň diýdiň özüňe egip başlaryň,
-Dünýä bir pursatdyr, azdyr Görogly.

Sylaglydyr, oguz ilim- ulusum,
Pirini täç eder, söýer welisin,
Dünýä mähir paýlar, ýitmez ýylsyz,
Kalbymyz gorkludyr, közdür, Görogly.

***

Bu türkmeniň ykbalyny ýazandyr,
Pyragynyň köňle ýazan namasy,
Ýüregiňi ezim-ezim ezendir,
Pyragynyň köňle ýazan namasy.

Döwletim bar gaýalary galadan,
Gurduk ony medet diläp Alladan,
Watanymyň jygasydyr tylladan,
Pyragynyň köňle ýazan namasy.

Serhoş borsuň, meý almarsyň sakydan,
Köňül içre mähir nurun akydar,
Seni baky bagta sary äkider,
Pyragynyň köňle ýazan namasy.

Diňe aýdym bolup sagy-solumda,
Asman-Zemin arasynda galamda,
Şu günüm hem ertäm bolar älemde,
Pyragynyň köňle ýazan namasy.

Ýene-de watan hakda

Tutup atalaryň pendin,
Ezizläp jandan ileri,
Watan geçmişine ýandym,
Seň üçin ýazdym bulary.

Kyn boldy ýollary ötmäm
Kirpigi-kirpige çatman,
Ynan ak gijeler ýatman,
Seň üçin ýazdym bulary.

Gül ömrüm geçer şýdip meň,
Soňra gelmerin gaýdyp men,
Dertdeşim bor öýdüp men,
Seň üçin ýazdym bulary.

Seret bir-bire yrylyp,
Günler geçdi zymdyrylyp,
Göbek ganym damdyranym,
Seň üçin ýazdym bulary.

Deräňe çykdy, oýnadym,
Degräňe bakdym, doýmadym,
Saňa söýgüm hiç goýmady,
Şoň üçin ýazdym bulary.

Baýlygym, ölüp ýetenim-
Diňe şygrym, bar bolany,
Senden gaýry ýok Watany,
Seň üçin ýazdym bulary.

Ömrümiň örküsiň Watan

Seret ata-babaň ruhy ýatandyr,
Munda ömür dowam tapmaz pedersiz.
Dogup-döräp sygynanyň Watandyr,
Sen Watandan çykyp, nirä gidersiň?!

Goýup geçmişiňi, agdyryp salyň,
Gamsyz çagalygyň, söýgiň wysalyň,
Ýüzüň salyk bir garantga mysaly,
Sen Watandan çykyp, nirä gidersiň?!

Oýanyňansyň owazyna guşlaryň,
Söýýän wagty ýakynlaryň-daşlaryň,
Säher ýeli sypaýarka başlaryň,
Sen Watandan çykyp, nirä gidersiň?!

Aladamy,
geçip gider hiç olar,
Ýadaw halyň çykyp kümüş bijeler,
Gül goýnuna çagyryňarka gijeler,
Sen Watandan çykyp, nirä gidersiň?!

Öňe tutup, öz çykaran emriňi,
Gulak salman, tutman Hakyň emrini,
Örksüz goýmanamy, gözel ömrüňi,
Sen Watandan çykyp, nirä gidersiň?!

Bir ömrüňe, bir ykbalyň, bir başyň,
Ýeke çeke bilmez panyň gerdişin,
Söý, Watany, akyl eýle, gardaşym,
Sen Watandan çykyp, nirä gidersiň?!

* * *

Meniň ezizlerimdir ata ýurdy söýdüren,
Geçen günler geçdi gitdi, ýatlamak ne süýjüdür.
Özi iýmän iýdiren, özi geýmän geýdiren,
Atam ömrümiň örki, enem başymyň täjidir.

Söwer ýary taryp etdik, olaň waspyn ýazmadyk,
Ýüzlerine seredip, hallaryny syzmadyk,
Bizi pany dünýede ýele-güne dözmedik,
Atam ömrümiň örki, enem başymyň täjidir.

“Ata-enä hormat et”: wesýet etdi nijeler,
Giden gaýdyp gelmeýär, soň çykmaýar bijeler,
Ruhuna Tebärek, Ýasyn okaýaryn gijeler,
Atam ömrümiň örki, enem başymyň täjidir.

Sen aglasaň, eneň aglar, ataň bilmedik bor ýöne,
Oňam bagry set paradyr, ynjalmaý ine-gana,
Ylahym asy bolmady, bu iki mähribana,
Atam ömrümiň örki, enem başymyň täjidir.

Tilleri lal-jim ekeni, gitmän şeytan alyna,
Ýamanlaryň ýamanlygyn tabşyran öz päline,
Her demde, her hyýalda, şükür eden halyna,
Atam ömrümiň örki, enem başymyň täjidir.

Ýaman günde özüni gam-gussa aldyrmadyk,
Gören ýerde ah çekip, duşmany güldürmedik,
Il içinde şat bolup, derdini bildirmedik,
Atam ömrümiň örki, enem başymyň täjidir.

Görüp bolmaýar Allaň didaryna gowuşman,
Hakyňyz berebilmeyäs, günämizi bagyşlaň,
Öz ömrüni kemeldip, bize ömür bagyşlan,
Atam ömrümiň örki, enem başymyň täjidir.

* * *

Men şu hakykata uýýan,
Diýipdirler: Öwülýä -öý.
Ýöne heý, barmyka söýýän,
Meniň seni söýşüm deý.

Ant içdim, seredip Aýa,
Ähdi-peýmanym sendedir.
Sende ýalbardym Hudaýa,
Dinim-imanym sendedir.

Sendedir tapan kemalym,
Asal zybanym sendedir.
Sendedir piker-hyýalym,
Derdi- pyganym sendedir.

Bahana ýok, iç gysmana,
Aýanym, syrym sendedir.
Bat aldym, uçdum asmana,
Ganatym-perim sendedir.

Öýüm syrdaşym sen munda,
Kalbyň ýarygy tendedir.
Aryflaryň ody mende,
Otsuz körügi sendedir.

Gören näme diýer maňa,
Gitsem suw üstünde salym.
Ýetmäge howlugýan saňa,
Dolanyp gelmejek ýaly.

Waspyň edip, aman-esen,
Toty-dahanym sendedir,
Eziz öýüm öwülýä sen,
Älem-jahanym sendedir.

* * *

Çözmez düwülen baglary,
Söýgi her köňüle ýatdyr.
Söýgi şu gara daglaryň,
Jigerin paralan otdur.

Söýgi dyňzap o ýan-bu ýan,
Gursagyň ýaryp baradyr.
Söýgi emi tapylmaýan,
Bagra ýapyşan ýaradyr.

Ir säherden hünji dokan,
Otlaň ýañaklary çygdyr.
Söýgi Zemin ukudaka,
Döşüne çekilen tygdyr.

Söýgüni alyp bolmaýar,
Ol deňize düşen daşdyr.
Söýgi hem ýorup bolmaýan,
Hem görüp bolmaýan düýşdür.

ÝAZSAŇ...

Ýazsaň, gijäň keýpi zereň goýnunda,
Aý asmanda ýüzün sallap otyrka.
Ýazsaň dünýäň ähli derdi boýnunda,
Asyl-asyl bolup, aslyşyp durka.

Ýazsaň, ýyllyzlary tesbi deý sanap,
Bar mydaryň gaçyp, aýylsa essiň.
Ýazsaň, ýürekäki ýaralaň ganap,
Gijeligi ukusyndan oýatsyn.

Ýazsaň, ýanyp setirleriň derdinden,
Ýassyk edip duýgularyň dessesin.
Ömrüň ýaryn owarrama berdim men,
Köňle goýup rakypalaryň kyssasyn.

Ýazsan, tagty arzuw edip özüňe,
Diläp şygryň bilen baky galaryň.
Men şeýle bir tagt salaryn özüme,
Şonda maňa gözi gider şalaryň.

SÄHER BILEN SÖHBET

Ak daňlaryň, meňzine,
Goýup gülgün möhüriň.
Şükür, ýene gelipsiň,
Salamälik, säherim.

Eda bilen näz edip.
Agaçlar sülmüreşiň.
Ýerdäki sary ýaprak,
Ah, sen menin dertdeşim!

Serhoş bolan gök otlar,
Urunýarlar ikiýan.
Säher şu wagt täze bir,
Bäşilenji okean.

Diýýäriň: "Gümra bolsaň.
Demsalym epjek dyzym".
Säher diýýär: "Elenip,
Gel ýanyma, ýalňyzym".

Towlanjyrap akar suw,
Akyp ýatyr salmadan.
Beýhuş eden bu pursat,
Ah, nämekä bilmedim?!

Säher sana güzerde,
Şol aňk bolup otyryn.
Ertir garaş bu ýerde,
Saňa goşgy getirin.

WATAN

Saňa aý asmandan şöhlesin tutar,
Sylar gara gyşyň atan mähnetin.
Her näçe söýsem-de sen hakda, Watan,
Bolmaz meniň badyhowa söhbetim.

Eziz Watan, sen meň üçin ýeke-täk,
Elýetmez gaýa hem soňy ýok çeşme.
Söýýän ýöne gygyrmaga güýjüm ýok,
Öwmägede söz tapamok bagyşla!

Dünýä inip saňa düşdi gözlerim,
Ýene munda ýere bi:rin ýanymy.
Gussam meniň elwan geýen düzleriň,
Ýaşyl bossanlaryň aldy janymy.

Ýok, ýat ülkeleri çekmedi keşdim,
Ýa beýhuş etmedi bigäne güller.
Meniň sen hakdaky aýdymym eşidip,
Saýramadan jyda düşdi bilbiller.

Saňa aý asmandan şöhlesin tutar,
Sylar gara gyşyň atan mähnetin.
Hernäçe söýsem-de sen hakda, Watan,
Bolmaz meniň badyhowa söhbetim.

ÝITGI

Edaly gök tolkunlar,
Meñzeş göm-gök düzlere.
Suw almaga geldim men,
Şol öňküje güzere.

Bir wakany ýatlasam,
Demigýäriň daljygyp.
Şu güzerde alma deý,
Üzülipdi monjugym.

Däli derýa dyz epip,
Ýalbarýaryň men saňa.
Alyp giden monjugyň,
Yzyna gaýtarsana!

Isläniňçe ýalbaraýyn,
Ýalbaranma ökünmen.
Ýok, bermeriň diýýän deý,
Baş ýaýkaýar tolkunlar.

Eý, monjugym, gitdiňmi ýa,
Bakylygyň goýnuna.
Ýa-da seni Ene balyk,
Dakyp ýörmi boýnuna?!

GAR ÝAGÝAR

Çölüň ruhy käte gatnap ileri,
Ýel kaňkaýa, süýräp üşän jesedin.
Dymma garasarlaň münen simleri,
Ikiýana hallan atýa ses edip.

Çakyr aýaz meçew alyp gijeden,
Ak hasasyn dürtüp, çokanda derdim.
Men öňlerem gar ýaganda gijeler,
Gar perisi bilen derdinişerdim.

Gar ýagýar, bu älem açanda gujak,
Teşneligi öz mährine unadyp.
Men heşelle kakýan, ertirki geýjek,
Ädigimiň ýokdugyny unudyp.

Gyş gyş bormy, gar ýagmasa aslynda,
Ýere pylçap güýzden galan ýapragy.
Şindem gar ýagyp dur ýedi ýassynda,
Ýasgynjak edinip ene topragy.

Mežnunyň aýdany.

Ol Leýlä ogşaýan,
Ajap şapagyň.
Boýnundan ogşaýar,
Ala köpegiň.

Ýüregi set para,
Tapanok seýis.
Ol Mežnun biçäre,
Ol dāli Kaýs.

Yşk ötdi janyndan,
Ýok çaky-çeni.
Diýýär öz ýanyndan:
Geňlemäň meni.

Yşk oňa meýl eder,
Ahym Leýlidir.
Bedenim: "Leýli" diýr,
Ruhum Leýlidir.

Ýelleň nepesiniň,
Öpenidir bi.
Leýliň obasynyň,
Köpegidir bi.

Şoň üçin ogşadym,
Sypadym ony.
Süýeklem gowşady,
Geňlemäň meni.

ASMAN HAKDA GOŞGY

Aý asmanyň tylla halkasy ýaly,
Dogdy, bulut syryp gitdi desmalyn.
Ýyldyzdan donuna çapraz çañňany,
Dakyndyňmy gök köýnekli, asmanym?!

Men seni söýýärim giňligiň üçin,
Saňa içim gowzadýaryn, dökýärim.
Şu mahalam petde-petde gar ýagýar,
Ýa-da senem maňa içiň dökýärmiň?!

Saňa bakyp beýhuş bolan mahalym,
Bezzat şemal saçlarymy çöşüpdür.
Asman tebigaty giden gözelligi,
Oňa duýgularym ýesir düşüpdür.

Owadan asmana seýran etmegi,
Duýýaňmy göwnümiň küýseýänini.
Ummanyňa keşteýleýip gaýdaýyn,
Salla dürden ýasan merdiwanyňy.

BAHAR GELER

Bahar geler dag silleri,
Daşlarda heýjan mahaly.
Gijäniň argyn ýelleri,
Säherde güýjän mahaly.
Rakybyň sowuk elleri,
Bagrymy myjan mahaly.

Owazdan bezän ýazlagy,
Ak guşlar irinmez maňa.
Gorkunç yşykly gözleri,
Albassy sürünmez maňa.
Jynlaryň aýak yzlary,
Baharda görünmez maňa.

Nije baharlar gül açdy,
Hem solup gitdi dessine.
Durnalar ýat ile göçdi,
Hiç gelip bilmän essine.
Sergezdan bulutlar geçdi,
Köýnegin sykyp üstüme.

Bu pasyl gülleriň gaýyp,
Soň ýeri guçup ýatmasy.
Awara şemalyň taýyp,
Saçymy ýaýyp ötmesi.
Örtär meni solgun aýyň,
Uzakda ýaşyp gitmesi.

Bahar gül edip öz ömrün,
Meýdana serýän ýaly ol.
Hoşlaşýar gözleri nemli,
Hasratym görýän ýaly ol.
Göwnüme biziň bu ömri,
Uzaldyp barýan ýaly ol.

BAHARYM - BAGTYM SEN

Giň jahana haýran edip görküňi,
Baharym, sen bagtym bolup gelipsiň.
Asyrlara baglap ömür örküňi,
Baharym, sen bagtym bolup gelipsiň.

Gül bolup açyldy gadymy ülkäm,
Çar ýanym aýdymdyr, çar ýanym mukam,
Seňkiden ýakymly mukam barmykan,
Baharym, sen bagtym bolup gelipsiň.

Bir ýyly söz üçin doň ýürek erär,
Çünki ol bar zatdan gymmatly örän,
Menem sadalygy senden öwrenýän,
Baharym sen bagtym bolup gelipsiň.

* * *

Baharda saba mahaly,
Bilbiliň nagmasy bardyr.
Şonda ümbülmez jahanyň,
Kalbyma sygmasy bardyr.

Owaz etmek saýrak guşlaň,
Adatydyr owal başdan,
Salam beren leýlisaçlaň,
Başlaryn egmesi bardyr.

Garaşdym, eýledim sabyr,
Ne-de gussa bar, ne jebir,
Jalaryň şabyr-şabyr,
Köşeşmän ýagmasy bardyr.

Dünýä ”gel”diýdi çagyryp,
Ýaradar etdi tyg urup,
Ilki toýuna çagyryp,
Soň meni kowmasy bardyr.

Köşeşmez kalbymyň heňi,
Derdimiň ýalňyz melhemi,
Joşman käteler ylhamyň,
Göwnüme degmesi bardyr.

Watandan uzak ülkede

Belki, bu ýerlere gelmerin gaýdyp,
Belki, men bu ýerde näz etmen ýara.
Belki, görmen indi tolkuný göýdük,
Ak deňiziň topulyşyn kenara.

Asmanda galgaýa bulutdan perde,
Ýalňyz palma gussa çekýär süllerip.
Bibaş simler uwlaşanok bu ýerde,
Ýa eşdemok hüňňüldisin tilleriň.

Men öň akmaýanyň süýdüni emip,
Düşler içre gümra bolup galypdym.
Ukudan oýandym ýollarym gömük,
Bir Taňry tarapym açyk galypdyr.

Hopukýan birhili sämeýä serim,
Öz ilime sary şaýymy tutýan.
Gidýän, munda aman galyň, janlarym,
Ýöne bizi dogalarda unutmaň!

Ertir-agşam özün urup kenara,
Dälirär ak deňiz tolkuný göýdük.
Belki, men bu ýerde näz etmen ýara,
Belki, bu ýerlere gelmerin gaýdyp.

KIPR, Oktýabr, 1996

* * *

Uka gitdi ýarym,
Gam ýok serinde.
Bu gözel şäheriň,
gijelerinde.

Ukuda hemmeler,
Oýa Halykdyr.
Deňizde gämiler,
doňup galypdyr.

Gaplandy bir kysym,
Çar ýan pyşyrda:
Ýagyş bolmajysyn,
bolýa daşarda.

Könlüm neçüýn tukat,
Bilemok häli.
Göräýmäge bar zat,
ýerbe-ýer ýaly.

Garaşýaryn daňa,
Asla atanok.
Munda maňa diňe,
Watan ýetenok.

Beýik işlerimiň,
Hemrasy bolup,
Süýji düýşlerimiň,
Gümrazy bolup.

Uka gitdi ýarym,
Gam ýok serinde.
Bu gözel şäheriň,
gijelerinde.
Stambul, 2003.

ŞEMALA

Penalap daga duwlanýañ,
Gelýañ ýene menzil aşyp.
Şemal, ne beýle towlanýañ,
Gussalaryma çolaşyp.

Ýedi yklymda dyz epmän,
Ýadaňokmy, eý, aman?!
Ýedi gapyda ýer tapman,
Ygyp ýören sergezdan.

Saňa juda haýpym geldi,
Hopugyp kalby daraltdym.
Gör, daglarda göwnüň galdy,
Daşlara ýüzüň saraltdyň.

Indi az-kem köşeşdiňmi,
Çyrypynyp deňziň erminde.
Däliräp suwa düşdüşmi,
Balygyň otly garnynda.

Daň säher, doganok güneş,
A, seň bolsa, ýok kararyň.
Sen şeýle ýüregme meňzeş,
Köşeş ahyr, bikararym.

ATBAKARYŇ GYZYNA

Ataň aýtdy, tawus guşuň,
Başyna ýelek bolupsyň.
Gözüň-ä ýanyp dur:muşyn,
Özüňem gülek bolupsyň.

Käte suwa ýakyşmasaň,
Atlara iým döküşmeseň,
Taýlar bile böküşmeseň,
Sen ony telek bilipsiň.

Öýňüzi çekdi-de keşdim,
Sowuldym, düşledim, geçdim,
Soň meň garyp adym eşidip,
Yzymda elek bolupsyň.

Tapyp bir ganyň usulyn,
Ömrüň gül açan pasyly,
Perýat saňa, bedasylyň,
Aýagna dolak bolupsyň.

Agladan belendi-pesi,
Bossanda gülüň täzesi,
Eý, Çyn şähriniň kasesi,
Itlere ýalak bolupsyň.

Gaçyp gaýdypsyň gizlenip,
Ele düşüpsiň gözlenip,
Ýoluma dikip gözleriň,
Aglaýyp bulak bolupsyň.

Gaýtdym ýanyňa durmadan,
Ardym uzak ýol ýörmeden,
Barybir seni görmedim,
Behiştde melek bolupsyň.

ÝAGYŞ

Dokuz pelegi gezipsiň,
Ak ýagyş, melek nagmasy
Ýeriň bykynyn ezipsiň,
Göğüň dertli dogmasy.

Alkymynda suwly salmaň,
Çypar tallar sülmüräpdir.
Ysgyny-mejaly galman,
Zeminiň haly harapdyr.

Barýan, dem dürsäp ýadasam,
Durasym-a gelenok teý.
Boýnunda betbagt kädisi,
Ýola düşen galandar deý.

Älem içre çapalaýaň,
Nara salyp zybanymy.
Köne ýaram köwçeleşäň,
Yşga berip pyganymy.

Ýagyp keýpi çaglaýanmy,
Derdim janyňa batýamy.
Ýa halyma aglaýaňmy,
Ýa ýöne agyň tutýamy?!

HAM-HYÝALLAR

Bu ýaýlada arkan-ýüzün gaýyşyp,
Öz erkine goýberip ham hyýaly.
Beýhuş bolsam derýadaky çyrpynýan,
Zerli köýnek geýen balyklar ýaly.

Ýa bolmasa, taýa münüp ýaýlanyň,
Bogun-bogun edip, synasyn söksem.
Soň gujagna oklap ýadaw göwrämi,
Akja taýçanaga içimi döksem.

Demim dürsäp, ýene çykyp baýyra,
Durnalara ýaglygymy salgasam.
Gülleň gunçalarna ýekeje gezek,
"Maňa bakyp ýylgyr" diýip aglasam.

Ötegçi durnany demsalym egläp,
Ýolagçyny saklamasam ýolundan.
Menem indi aslyşmamý bes etsem,
Öňem ýagyr bolan zemin bilinden.

Gülleň ýapragyndan ganat ýasaýyn,
Garaşmaň siz, ganatymyň gyrlarna.
Hyýallarym aýlanyp ýör sergezdan,
Ala tazyň aýlanmadyk ýerlerne.

ÇOPAN OGLAN HAKYNDÄ HEKAÝAT

Ine, günleň bir günü,
Görüş pelegiň oýnun.
Çopan ýigit görgüli,
Gurda dalatdy goýnun.

Gussa çekýä süllerip,
"Ýetdi meger ajalym".
Gelýä baý ogullary,
Ilçisini ajalyň?!

Gamçy ýazzy maňlaýyn,
Ýalap gitdi seretse.
Awusyna aglaýyp,
"Arkam" diýdi neresse.

Daňdylar daş-degresin,
Ölüme ýetdi pelle,
At oň eziz göwresin,
Süýredi ýördi ýel deý.

Duşmadymy bolup ýar,
Size ýer-gök arada,
Hany, Hydyr, halasgär,
Çölüş piri nirede?!

Göwre diýseň bir gysym,
Ýüzi gan besse-besse.
Çogdurdylar beýnisin,
"Arkam" diýdi neresse.

"Sebäbi nä, aýt ýogsa,
Ajalyň biziň elde.
Niräňe taýak degse,
"Arkam" diýýän, paňkelle".

Ahmyrdan bagry köýük,
Çopan pyşyrdap assa.
"Arkam bolsady" diýip,
Gözün ýumdy neresse.

* * *

Bulutly gün kakyp deprek,
Ýagyşdan ýükledi meni.
Oglum, şu watan, şu toprak,
Ekledi, saklady meni.

Hakdan berlen ak kamysy,
Goraglap ary-namysy,
Hakyň halasgär gämisi,
Kenara oklady meni.

Diýdim öz-özüme kök ur,
Bir sen bolduň, pikir-zikir,
Gören kişi ýüz müň şükür,
Dost diýip çaklady meni.

Hakdyr beren jogaplarym,
Seždelerim, togaplarym,
Il içinde sogaplarym,
Günäden päkledi meni.

Asman ýene kakdy deprek,
Ýere gaçdy sary ýaprak,
Habaryň ýok ene toprak,
Gör, bu gün ýoklady meni.

GIJEKI AHWALATLAR

Duýgularym geýinipmiş sowsana,
Lybas edip işen gülgün ýüpegim.
Kimdir biri tyg çekipdir göwsüne,
Üsti-başy gan bolupdyr şapagyň.

Heniz muňa gelip nämeler gördüm,
Käte betlik etdim, bilmedim hetdim!
Ömre pursatlary sadaka berdim,
Bigaýrat günleriň keşine gitdim.

Gitmen mundan bir boş göwreligime,
Ýollar synar, gynar, eder ot-elek.
Şonda bi ykbalyň çöwreligine,
Men aglaryn, sen aglama, keç pelek!

Synlaýarkam ak durnaly asmany,
Arassa duýgular dolýar küýüme.
Bir mahallar kalba çeken gussamy,
Pylçap uraýyn-la ýeriň teýine.

Maňa berlen bu aýylganç ykbaly,
Çalyşmaryn ak bagtyna şalaryň.
Betbagt dünýäň ýetilmedik wysaly,
Bagty bolup göwresinde galaryn.

* * *

Sen bu ýeriň gijelerin diýsene,
Leýli saçlar aýdym aýdýa ses goşup,
Bir wagt dogan depesinde maýsalaň,
Aýam wagty bilen gidenok ýaşyp.

Soňsuz aýdymyny tüketmez akar,
Oňa ganly dişin gyjamaz pany.
Häzir namaz çagy gapymy kakar,
Meni oýarmaga Şükriýä hanym.

Dözmez hiç oturar bolup bir gysym,
Çalaja pyşyrdar egip başlaryn.
Söýýän onuň sesin, yssy nepesin,
Hemem ýylgyryşyn sary saçlaryn.

Ýalňyz talyň saýasynda duwlanyp,
Durun تنها şemal ösýä üşüdüň
Biziň ili taşlap gaýdan guwlaryň,
Uzaklardan gykuwlaryn eşidýän.

Sen bu ýeriň gijelerin diýsene,
Leýlisaçlar aýdym aýdýa ses goşup.
Bir wagt dogan depesinde maýsalaň,
Aýam wagty bilen gidenok ýaşyp.

Mesopotamiýa, Aprel.

Köne-küşül toplaýan daýy

Her şenbede garaşardym ýoluňa,
Gelerdiň-de sypalardyň saçlarym.
Tüýdük, sakgyç, ýüzük alyp deregne,
Çalyşardym toplan gurjak-goşlarym?
Arabadan "uzat" diýip eliňi,
Horja barmaklarma ýüzük dakardyň.
Begenjimden ýüzügimi görkezip,
Goňsulardan gutluk alyp çykardym.
Kä geleňde howaň ýüzi gamaşyp,
Üstüňi ezerdi ykýan jalalar.
Gygyrardyň: "Köne-küşül getirin,
Tüýdük, ýüzük, çeňňek alyň, balalar"
Dierdiň-de, öz ýoluňa giderdiň.
Süýji arzuw, batyryp süýt kölüne.
Gelmediň-le geljek diýip gideňsoň,
Her şenbede kän garaşdym ýoluňa!

SÄHRAM - BU SEN HAKDA

Jöwza ýene dolandy bu öwrüme,
Sähra onuň şatlygy hem agysy.
Aýagmy bişirdi günüň howruna,
Bagry ýanyp ýatan türkmen çägesi.

Ýöräp barýan sähraň belent-pesinden,
Soňabaka ädilmeýär aýagym.
Ho-olha, bir kiçijik depäň üstünde,
Çopan ýigit galdyrypdyr taýagyn.

Dym-dyrslyk çar ýana gözüm aýlaýan,
Diňe jöwza ýanýar, ahmyry bar deý.
Käte çöp-çalamyň başyn aýlaýar,
Mesgeni ýok kaňkap ýeren tüweleý.

"Jemalyň daragty" aglaýar sessiz,
Jemaly soradym, elimi serdim.
Daragt diýdi: «Wah, galdym-la, höwessiz,
Kalbym paralama, gozgama derdim».

Hiňleneýin ykbalyňa garylyp,
" Pata alyp, Pyragynyň beýdinden.
Sähram, durkuň bilen daşa öwrülip,
Diňle heniz diňlenmedik aýdym men.

* * *

Epgek dalandyr gül ýüzün,
Özi armazak itjanly.
Çopanymyz bardy biziň,
Mylaýym hem sowukganly.

”Bu pelegiň oýnumy? diýp,
Ömrüne çykan bijeden.
”Gurt iýmesin goýnumy” diýp,
Rahat ýatmazdy gijeler.

Sussypes ýadaw görünyä,
Ondan-oňa eňe-eňe.
Hyzmatyna köp mal dünýä,
Bagyşlady kakam oňa.

Gaýgysy ýok, golda sazy,
Çopanyň keýpi zereňdi.
Şa mysaly duýdy özün,
Haýbaty aşdy pereňden.

Öňküligin nädip tapar,
Nädip kysmatdan gaçyp bor?
Indi gurda döndi çopan,
Goýunlaň haly niçik bor?

GÜÝZ GIJESINIŇ OÝLANMALARY

Bu meýdanda arzuw meniň ýygýanym,
Otlar aýdym aýdýa, berýäriň häsin.
Senem maňa gargaýamyň, sögýämiň,
Wysal bolman bagry ýanan yhlasym.

Goý, içikme, kalbym öýden halyçym,
Joşgun gaýtdy, kenaryna sygmandyr,
Düşün janam, ahyr bir gün göwni üçin,
Iň petigaraňam bagty çüwýändir.

Güýz gyýylyp takdyrynyň keçdigne,
Dökdi ýapraklaryň, ägildi başlar.
Näderin bilenok ýalaňaçdygna,
Namys edip telbe bolan agaçlar.

Yhlasym uklapsyň, hany aýdymyň,
Göýä güýz gijesiniň armany deýin.
Bir ýerlerden sesi gelýär tüýdügiň,
Oýan dünýäm, gözleriňe döneyin!

* * *

Şu gün aladamyň kändigne bakman,
Eden işlerimi saldarlap gördüm.
Eý, gysgajyk ömrüm, üýtgeşik ykbal,
Saňa şu güne çen nämeler berdim.

Kemçiliksiz, kynçylyksyz wagtym ýok,
Şonda-da men bu günleri eý gördüm.
Goşgym meniň senden başga bagtym ýok,
Seni ömre peşgeş edip iberdim.

Munda namys-ary bererler bada,
Güljekler kân, sapagyňdan tändirip.
Meni adam yzy sekmedik ada,
Äkit durnam, ganatyňa mündürüp!

DAÑ ÝYLDYZY

Itler goýup üýrmesini,
Jümle-jahan uka çümdi.
Han-ha kümüş ýyldyzlar hem,
Asmanyň gujagna siňdi.

Soňra dogdy birje ýyldyz,
Şuglasy hem göýä güneş.
Misli ol bir azaşana,
Ak ýol görkezýäne meňzeş.

Uklanok ol otyr şindem,
Bu zemine ene ýaly.
Sallançagyn batly üwräp,
Hüwdüleýär giň jahany.

Ýyldyz gitdi, oň ýerine,
Dogan günü gördüňizmi?
Ýer ýüzüniň adamlary,
Sag-amanja ördüňizmi?!

Hoşlaşyk

Säherler goýnunda örlän,
Agyr oýlara batdygym.
Gal, gara gyşda egbarlan,
Eý, meniň köne hütdüгим.

Kim bi ykbala döz geler,
Jogap ýok gelip gidýänden.
Seniň eýäňi özgeler,
Bagty ýatandyr öýdýärler.

Gökden inen torguşyma,
Baglady bir tär teni.
Galdym pany:ň gargyşyna,
Ýalňyşym örtär meni.

Duşanymy soňsuz derde,
Taňrydan gaýry bilmeýä.
Düşün indi bu ýerlerde,
Maňa eglenmek bolmaýa.

Barýan lowladyp içimi,
Aýralyk ýakýa bir ýandan.
Ýolda timarlan saçymy,
Ýat ýeller bulaşdyrýarlar.

Säherler goýnunda örmän,
Başymy alyp gitdigim.
Gal, gara gyşda egbarlan,
Eý, meniň köne hütdüгим.

Eneme ýazan hatlarymdan

(liriki poema)

I

Sen şu mahal penjiräni açdyňmy,
Ýolun yzlap öz bagryňdan öneniň.
Ýa şu mahal men ýadyňa düşdümmi,
Seni biwagt ynjytdymmy, dönenim?!

Belki, agşam girendirin düşüşüne,
Alnyňda durandyr perişan halym.
Endigime görä geçip gaşyňa,
Içgin-içgin sorandyryn ahwalyň.

Belki, görüp arasynda güllerin,
Näler begenensiň, hyýalyň päkdir,
Eje, kesel çeynän näzik ellerin,
Sygyr sagmana-da ysgyny ýokdur.

Şol gaýtalap bolgusyzja hökümin,
Ah, seni garradar, garradar gaty.
Bir tarapdan inirdisi kakamyň,
Bir tarapdan ogullaryň haýbaty.

Onda karar tapman dertli janyňa,
Meni küýsöp menzilleri aşarsyň.
Men hökman bararyn seniň ýanyňa,
Sen penakär ýyldyzyňa duşarsyň.

Säher çagy penjiräni açdyňmy,
Ýolun yzlap öz bagryňdan öneniň.
Ýa şu mahal men ýadyňa düşdümmi,
Seni biwagt ynjytdymmy, dönenim?!

II

Üç tirkeşik bolup düşerdik ýola,
Göwher, Bibi hemem sekiz ýaşly men.
Jogap ber, rehim et, zagpyran hala,
Eý, çagalyk ýyllam, nirelerde sen?!

Her säherden kowardylar okuwdan,
A, bize hiç kesden ýetmezdi dalda.
Gyş ýyrtyk köwşümüz jolk edip suwdan,
Öýe dolanardyň lapykeç halda.

"Ba:ryň bir reňkde geýmeli diňe",
Direktor gy:gyrды, bermezdi aman.
Diýmäge bognumyz ysmazdy saňa,
Ýaşyl köýnek äbersene, ene jan!

Şonda garyplygňa ahmyr ederdiň,
Ýakdy seni kemsitmesi nijeleň.
Soň göwün ýüwürdiп uka giderdiň,
Ýarym göwün didäm ýarygijeler.

Ýok, gussa çekmeklik nämäňe gerek,
Hem ýatlanym üçin ýazgarma meni.
Şo-ol tanyş ýodany küýseýär ýürek,
Hem SENI.

III

Dert dogmaň bagryny elek deý eläp,
Ýatybersin, hesret çekip, igleme.
Uzak gije başujymy eýeläp,
Mähribanym, maňa bakyp, aglama!

Soňky günler tebil tapyp joşamok,
Günleň dükürdisi gulagmy deşýä.
Bu adamlar arasynda ýaşamok,
Eje, maňa kyn düşýä.

Arzym bardyr gama batman sen şu hal,
Didelerňi didelerme dik hany.
Baş çagaň içinde juda bikemal,
Doglanym üçinem, bagyşla meni!

Seret bilbil owaz edýär bag içre,
Huşy göçen söwütleri güýmeýä.
Baga gonup gelen bir süri serçe,
Arman ony saýramana goýmaýa.

Ynha geçip giden iki müçede,
Ömri biweç pursatlara çüýledim.
Hem ýaşlygy al-arwahyň köçede,
Maňa salan aly hasap eýledim.

Soňky günler tebil tapyp joşamok,
Günler bolsa dert üstüne dert goşýa.

Bu adamlaryň arasynda ýaşamok,
Eje, maňa kyn düşýä!!!

IV

Geldim, pelekden derdiňe,
Ýeriňden gopsana, enem!
Ýa meniň işbu derdime,
Dogalar tapsana, enem!

Yşga aýagmy duşadyp,
Ykdym gül ömri uşadyp,
Hany, gök donuň üşedim,
Üstümi ýapsana enem!

Dostlam göge zyňyp herýan,
Eňdiler agladym girýan,
Indi ýere gaçyp barýan,
Gel, ýetiş, gapsana, enem!

Ýersiz howsaladan gurap,
Ynjama, gözleriň gurar,
Meni Hak alnyna ugran,
Kerwene sapsana, enem!

Meň Arşa galmak höwesim,
Saklama, gideýin basym,
Maňlaýym gara bolmasyn,
Alnymdan öpsene, enem!

V

Gije düşegine gyşaryp halsyz,
Dünýäň aladasyn unudan çagyň.
Ýene-de men hakda oýa batýansyň,
Ah, saçlary agym!

A, men bolsa özüm bilen gurup jeň,
Gorkunç pikir edip egisýän derdim.
Saňa dert boljagmy bilen bolsam öň,
Garnyňdan gaýyp bolardym.

Bimahal, gözünden ýaş döküp sähel,
Saýgaryp ýyllaryň öňüni-ardyn.

Hiç kime bildirmän, turup ak säher,
Ýene öwezime ogul dilärdiň.

Hany, olam bolaýmandyr ahyry,
Peýdasy ýok, örteneniň, köýeniň.
Men türkmeniň ölmez-ýitmez şahyry,
Hem seniň bir mahal "çagam" diýeniň.

Bezelen ak öýler, gaýgysyz şalyk,
Indi hiç haýsyna gözüm gidenok.
Men juda ýaş, ýöne badyhowalyk,
Ýa şöhratym meni heläk edenok.

Oturansyň, gije geçip hatarsyz,
Daň atyp, gün ýere gezeňde tygyn.
Sen ýene men hakda oýa batarsyň,
Ah, saçlary agym!

VI

Meni ýat ile berme!

(Halk döredijiliginiň äheňinde)

Ömrümiň gül açyp gunçalan wagty,
Enem meni ýat illere iberme!
”Gyzym açyk bolsun” diýip ak bagtyň,
Enem meni ýat illere iberme!

Ah çekip aglasam, görerler aýyp,
Zyň kürtämi, ýüzden perdämi aýyr,
Goý bagtym bolmasa, bolmasyn, haýyr,
Ýöne meni ýat illere iberme!

Heý-de bu işleriň bolmazmy täri,
Eneme ýalbarsam, diňlemez zarym,
On ýedi ýyl mährim siňen öwzarym,
Hanam meni ýat illere iberme!

Atbaşçylar geler, öter giderin,
Meňzäp ömürzaýa batar giderin,
Yzymy tapmarsyň ýiter giderin,
Janam meni ýat illere iberme!

Bir haýyşym il çagyryp toýuma,
Ak öý bezäp, kumaç tikme boýuma,
Enem meni gara ýeriň teýine,
Düýne, ýöne ýat illere iberme!

VII

Tapardym seň üçin şol gerek emi,
Bilsem nirdeligin getirerdim tiz.
Durmuşa çykardym, ýöne hiç kimi,
Ýüregim alanok, eziz.

Öň söýüp görmedim, bolup bihuda,
Indi bagty görýän güneş doganda.
Men bu ynsanlary söýýäriň juda,
Aýdymlyrym olar üçin owaldan.

Dostlarym daşyňa üýşýer-de kileň,
Öwerler kän, bat berişiň sesine.
"Seň gyzyň akyly", ýok eje ýalan,
Ynanma olaryň jypdyrmasyňa.

Küýüme beletsin, beletsin örän,
Islemersiň ýalňyzlykda solarym.
Deň-duşlam öý boldy, hut şoňa görä,
Arzuw ädýän ile meňzeş bolarym.

Gördüm ýüzüň salyk, gözleriňde müýn
Oýa batdym, sanjyp gitdi çep ýanym.
A, men ile meňzeş dogmanym üçin,
Seniň aýak yzlaryňy öpýäriň.

Şapak daňa golaý köşeşen derýaň,
Gujagyna giren wagty beslenip.
Meni ir oýardy, metjide barýan,
Takwa dostlarymyň aýak sesleri.

Ylgadym kän, ýadawlykdan suwsadym,
Düşdüm تنها mesgenine ýelleriň.
Saçlaryňy guýa salla, ýogsa-da,
Uzat halasgär elleriň!

Gam bile geçirme, sanalgy demi,
Diňe göwnüň üçin toý ederin tiz.

Ýöne sen bilip goý, meniň hiç kimi,
Ýüregim alanok, eziz.

-Bir şol.

-Kim ol?!

-Gargyş edip Pelege,
Hol uzakda ýitip baryan kölege.

YIII

Seni örtese-de neneň,
Bimahal ýola gidýänim.
Aýyp, aglama eý, enem,
Men Muhammede gidýärim.

Aklyň etmez tersmi-dogry,
Azaşýaň, ýitirýaň ugry,
Biziň üçin gara bagry,
Gan Muhammede gidýärim.

Tenime sokup neşderin,
Yzyma salyp leşgerim,
Ýar otaglaryň boş goýup,
Jan Muhammede gidýärim.

Ýalan dünýäň aly tende,
Ne ylym, ne amal mende,
Men kenizem işbu günde,
Han Muhammede gidýärim.

Bu gün bagtly men neneň,
Senem ömründe bir begen.
Aýtdym ahyry eý, enem,
Men Muhammede gidýärim!

IX

Bakyp Taňry buýrugyna,
Ýokdan bar etdiň, enem-ow!
Dakyp pelek guýrugyna,
Munda har etdi enem-ow!
Meni başgaň diregine,
Taňry ýar etdi, enem-ow!
Bilýän elewräp daşymdan,

Seredişip siňe-siňe.
Han ogullar, beg ogullar,
Öýlenmek istär maňa.
Men olary çaga sandym,
Barmadym guran bazyna.
Deň-duşa köňül bermäni,
Kiçilik bildim özüme.
Bularam gitdi haýdaşyp,
Ýol boýuna däliräp.
Ýalňyzlygyň perejisin,
Galdym başyma бүрәп.
Şo pursatam bir ýerlerden,
Üzüp dünýeden rişdesin.
Söýgi küýsäp, mähir küýsäp,
Geldi yşgyň perişdesi.
Onuň köňül gudugyna,
Ýüregmi salladym men.
Şu pursatam pany dünýäň,
Düýbünü elledim men.
Men indi juda bagtly.
Bar, yzyňa gaýt, enem-ow!
Gynama çöken gerdenňi.
"Çagam" diýýäň aýt, enem-ow!
Çaga bolup bir gördümmi?!
Ine, ýaz, ger,
Dünýe saz bor.
Ýaşyl otlar, gülälekler,
Harlamaz bärde meni
Köýük bolup ugradarlar,
Tüýnüksiz ýurda meni.

Eneme ýazan täze hatlarymdan

Obam meniň, ezizlänim, geregim,
Saňa söýgüm parzdyr maňa ezelden.
Saňa sary atygsardy ýüregim,
Saňa sary howlugardym ozallar.

Indi nämüçindir göwnüm bir ýaly,
Ne gidesim gelýär, ne-de göresim.
Ýogsa sende gulaçladym wysaly,
Eziz obam gözlerimiň garasy.

Bahana tapaýsam eger gaýdara,
Işimi- pişämi zyňardym-da men.
Eñerdim hiňlenip köne aýdyma,
Başyma al öýme daňardym-da men.

Ýollara çykardym garaman daşym,
Çydaman şäheriň güwwüldisine.
Ýadaýançam ylgardym men ses goşup,
Küýkeren ýelleriň şuwwuldysyna.

Gök maýsalar eýläk-beýläk urunýa,
Ene ýabam akyp ýatyr hiňlenip.
Alyslardan sudur bolup görünýä,
Çagalaryň suwa bökýän diňleri.

Gökde durnalaryň çekýän zary bir,
Kim biler ki haýsy derde köýýänim.
Häli-şindi gitmesem-de barybir,
Obam seni öňkim ýaly söýýärim.

Hany meniň dertlerimiň tebibini,
Şodur maňa ömür beren ezelden.
Saňa sary howlugardym sebäbi,
Seň goýnuňda enem bardy ozallar.

II

Gitdiň billerim üzüldi,
Ajal tyg ekeni eje!
Sen barkaň dünýe hezillik,
Keýpim çag ekeni eje!

Diýerdim köňül hoşum bar,
Indi kim köňüldeşim bor?
Ne taýyň, ne meňzeşiň bar,
Ýeke-täk ekeniň eje!

Haçan görseň gyşmy-güýzde,
Oturansyň ala-ýaz deý,
Daşyň doly gelin-gyzdan,
Gyzyl çog ekeni eje!

Ýok ýalydy gaýgy-gussaň,
Şadyýandyň bir seretseň,
Görmändirin soň seretsem,
Gözleň çyg ekeni eje!

Ne köstüm ne kemim bardy,
Ne gaýgy ne gamym bardy,
Senden başga kimim bardy,
Arkadag ekeniň eje!

Baky dünýä bilen eýýäm,
Baglaşypsyň ähdi-peýman,
Geldim ýanyňa giç öýlän,
A, sen ýok ekeniň eje!

II

Şöhlesi kemelen ýaly,
Günem senden aýrylyp.
Gözlermiň owasy doly,
Enem senden aýrylyp.

”Ýagşylykda göze ilgin”
Diýerdiň bu dünýe salgym,
Göý-ä ýalan bile galdym,
Ýene çyndan aýrylyp

Bu oýunda utduň, gitdiň,
Gün mysaly batdyň gitdiň,
Agyr ýüki atdyň, gitdiň,
Senem menden aýrylyp.

Ýada salýan öwran-öwran,
Näzik elleň meni üwrän,
Duman içre galdy göwräm,
Çakdan-çenden aýrylyp.

Dowam edýä ömür ýoly,
Üýtgän zat ýok, häzir häli,
Gezip ýörün iller ýaly,
Menem senden aýrylyp.

AHWAL

Günleriň bir günü gadym dünýede,
Dogurypdyr meni-täze adamy.
Gyş üçegin ýagys deşen külbede,
Bu türkmeniň ýuka ýürek hatyny.

Ýaşyl kürte geýen meýdana çykyp,
Bile oýnan oglanlarym alaňda.
Hany, bir pursatlyk içiňiz döküp,
Meniň bilen söhbet guruň geliňde!

Bilýänsiňiz. Pelek oýnumda utup,
Ele galam berdi, kalbym ýaradyr.
Ähli çyrşanymy öňüme tutup,
Ile çykabilmen, ýüzüm garadyr.

Seni bu mähelle tutýandyr saýry,
Kime gybat gerek, kimsine nama.
Gözellikden gaýry, gussadan gaýry,
Aýt, gülli meýdanyň günäsi näme?!

Bagtlylara ýaglygyny salgadyp,
Hem içine oklap sary ümüriň,
Pelek, daşyň taşla, tugun galgadyp,
Gelnaljysy geçip barýa ömüriň.

SIZE BIR SÖZÜM BAR...

Atamyň ruhuna

Başyma al bürenjegi büredäm,
Geldim, ugrat, özgä dodak çöwürtmän.
Garabekde ýatyrmysyň, garadag,
Onuň gara topragyny bagyrtlap.

Atam, garyp atam, ýeriň pestinde,
Nirdeligin tapa bilmän bagtynyň.
Ine, bu gün ýoly düşdi üstünden,
Seň mekansyz entäp ýören agtygyň.

Ýar bolup saçymy sypanda säher,
Köňlün nähak azabyny çekdim men.
Bagt nire, şatlygymy birmahal,
Ýazlaryň boýnuňdan asyp çykdyň men.

Agaçlara münüp gussa çekýär güýz,
Ýel äkidýär ýapraklaryň perýadyn.
Ýadyňa düşende gam çekme eziz,
Munda meňki däldigine hiç zadyň.

Men onsuzam bagtly borun, jigerim
Eltip zyňsalar-da tümüň çetine.
Baryp gögüň çürbaşyna degerin,
Bagtlylaryň gar ýagdyryp petine.

Ýatlama

Torbasyz gedaý gelipdir,
Döşüňe urma, arkadag!
Sen diýip Hudaý gelipdir,
Git indi durma, arkadag!

Ezraýyl ömrüň kirşini,
Ýolup ýegşertdi gerşimi.
Gama gark bolup ýörşümi,
Sen gaty görme, arkadag!

Munda göge tutup seri,
Aman sypan barmy, ýeri,
Ölüm ýeňmek üçin şeri,
Tapylan tärmi, arkadag!

Nazaryňa düşmez nazarym,
Bu jebre niçik dözerin,
Bagrymy ýakyp ýazanym,
Ýamana ýorma, arkadag!

Dile ýaýyp ganat-perim,
Owaz bolup eşdilerim,
Bergiňi berişdirerin,
Gaýgy edip ýörme, arkadag!

Ogullaň altyn aşygyň,
Çekerler öýün keşigin,
Eýäniň kylan işiniň,
Çäresi barmy, arkadag!

Bu şum ölüm, daşy gohly,
Boýnundadyr adam ähliň.
Barsyň öýdüp seniň Şähriň,
Elenip ýör-le, arkadag!

UMYT DÜŞELGESINE PELSEPELER SYÝAHATY

Ýürek kalpda heserim,
Göwrede bikararym.
Bu jana derdeserim,
'Eý, ömre bikaramym.

Eý, meň tylladan tarlym,
Tylla taryň üzerler.
Men saňa dözmesem-de,
Ikimize dözerler.

Ymaratyň ýer bilen,
Ýegsan eder apytap.
Salyp bizi holtumna,
Towlanar çarhy-girdap.

Äwmän gaýarys gökde,
Egne daňan gülberme.
Ýolda mynajat okap.
Munda şuglaýy Isaň,
Sejde eden ýerlerne.

Duşar bize pelegiň,
Pamyk kibi guwlary.
Gök olaň mesgenidir,
Permany bi pelegiň.
Eý, ýürek, ejizleme,
Seret, bulut, dag-dere.
Ahmal bolsaň aw borsuň,
Ýedi başly Aždara.
Pelekden barmy öýkäň.
Seret, eý, waý, aşakdan,
Gelýä gara net bilen,
Gezelen gara peýkam.

Jan almakdyr hyýaly,
Görüp Gaýtarmyş ata,
Gaýtar-da gara päli,
Gaýtar-da gara päli!

Ýürek, çyda azajyk.
Düýañokmy gunçalaň,

Ysy gelyär bark urup,
Oña tiz ýetişeris,
Sakar ganyň sarkdyryp.

Şol arman dagyna çykyp,
Bu gara başy ýaýkadym.
Oň ýylçyr gara daşyna,
Ýaraly döşüm oýkadym,
Gan öýlen ýaşym oýkadym.
Ýa dünýäň ýüzi çöwremi,
Ýa dünýäň, özi çöwremi,
Gaýadan jorlady gany,
Bu dagyň eleme-deşik,
Sagrysyny sypalap.
Gaýadan ugrady gany,
Daşlar üste çapalap.
Ulugyz deý sülmüreýän,
Ýaşyl şemalyň köwsarlap,
Mahmal sesiniň diňmesi,
Çümdi hijranyň iňnesi.
Bahar gelse erkin alyp,
Eňkin alyp,
Beýhuş eden güläleklen,
Gana batdy üzeňňisi.
Men ganyma ýer tapmadym,
Men janyma ýer tapmadym.

Ýürek, urýaň-la agyryp,
Kysmat saldy kölege.
Gaýaň üstünde bagyryp,
Gargamaly pelege.
Taňrydan medet dilärin.
Çözüläýse eger ýolda,
Öýmämiň ujundan ýyrtyp,
Sargylarňy täzelärin.

Eýýäm gözlerni süzüpdir,
Şapakda irkildi iňrik.
Şemal saçlarmy çözüpdir,
Sypamakdan halys irip.
Görsem otlanan asmanam,
Gara çadyryny çekip.
Damagy dolup bulutdan,
Zemine gözlerni sykyp,

Ýaşy ýere ýazylypdyr,
Göğüň köňli bozulypdyr.

Ýüregim, gideli gel,
Al-arwaha el berme.
Ýolda mynajat okap,
Munda şuglaýy Isaň,
Sejde eden ýerlerne
Ýogsa oň Hak sylamyş,
Didaryn görme ýokdur,
Ýa köňül berme ýokdur,
Ugraly keç takdyryň,
Kararyna ten berip,
Ah, ýalbaryp.

Takdyra soňky haýyş,
Tap getirmez sarç beden.
Gözlerňi ýüm-da sogur,
Çek peýkamyň kebzeden.
Niçiksi jezam bardyr?
Pellä ýetmez ýaradar,
Bu ýolda kazam bardyr.
Agam ýokdur öläýsem,
Ycte gümmez galdyra.
Küýsedigim ýar ýokdur,
Mähri bile gandyra.
Ýüregim, gideli gel,
Bakman şatlyk-gamyna.
Jan bereli goýnundan,
Jaý bermedik Zemine,
Paý bermedik Zemine!

***

Uzadan ýerime ýetenok elim,
Göwnüm bolsa Kap dagyna çykypdyr.
Gelip syrtnak salyp boýnumdan telim,
Meni hatalarym dara çekipdir.

Arylar bal guýup berdiler bada,
Soňam zerzaw edip sokdy neşderin.
Ertir bagta ýetip ýylgyrsyň ýa-da,
Uzaklardan horkuldyňy eşderin.

Bilbil bolup ýetişmedik joşgunym,
Gezýärmikä özge bagda kökeläp.
Aýdyň ahyr, nirä gitdi ýaşlygym,
Meni ýeke taşlap, menden öýkeläp.

A mende kine ýok, kalbym bolsa boş,
Sähra bahar ýazan wagty halysyn.
Arzuw edýän umman gözli Ýaşylbaş,
Gelýä seniň gözleriňde galasym.

DAÝZAMYŇ OGLY

Ýyllar gitdi geçip,
Pes tutduk pygly.
Ýeri, halyň niçik,
Daýzamyň ogly?!

Nädeýin ýaşyryp,
Bagrym gara gan.
Yzyma düşürip,
Gamgyn kölegäm.

Gidipdim birmahal,
Umytdan düşmän.
Geçmiş sähel-mähel,
Ýadyma düşýä.

Oýnardyň daň bile,
Seçerdik nogly.
Bileje seň bile,
Daýzamyň ogly.

Bilýäň, edil ner dek,
Başy göge deň.
Dymma gara ýer dek,
Atam bardy meň.

Şu säher ölmüş ol,
Sökdi-le bogny.
Ýasyna gelmişem,
Daýzamyň ogly.

Gören agyr ýüküm,
Duýmaz keseden.
Onda maňa hiç kim,
Garaşmasa-da.

Ugraýyn ýitirmän,
Solumy-sagmy.
Hoş, daýzamyň ogly,
DAÝZAMYŇ OGLY!

DIWANA GELDİM ÝANYÑA

Bu gün senden haýyr-rehnet,
Görmäne geldim ýanyña!
Derdim üçin dost Muhammet,
Dermana geldim ýanyña!

Daglar aşdym, beýik-beýik,
Bolşumy görseň, ne aýyp,
Aýak ýalaň, saçym ýaýyk,
Diwana geldim ýanyña!

Gör, niye ýyldyr sypmadym,
Nebsiň atyny çapmadan,
Gözledim, haýry tapmadym,
Yhsana geldim ýanyña!

Bolup dünýäň telwasy men,
Hem şermende, hem asy men,
Bagtsyzlaryň patyşasy men,
Permana geldim ýanyña!

Kiştim batdy, çökdi salym,
Hiç düzelmedi bet pälím,
Günäkär ummatyň halyn,
Sormana geldim ýanyña,

Owal dinlärdim sähne deý,
Men binamazlar söhbetin,
Ah, ýol ýitirdim, Ahmedim,
Haýrana geldim ýanyña!

Kalbymy çäkledi gitdi,
Özüni aklady gitdi,
Yşk meni ýoklady gitdi,
Armana geldim ýanyña!

Indi pany:ň tutan toýun,
Terk etdim, meýlisin-meýin,
Sensiz bu jany nädeýin,
Gurbana geldim ýanyña!

* * *

Uçduň gitdiň asmanyma,
Hiç peýda ýok urunmadan.
Waspyň sygmaz dessanyma,
Maňa bir görünmediň.

Nurlandyr sährany-düzi,
Gel bir pursat şat et bizi,
Eý, tüm gijäniň ýyldyzy,
Maňa bir görünmediň.

Teşne bolup bakdyň gitdiň,
Çeşme bolup akdyň gitdiň,
Oduň ýokdy ýakdyň gitdiň,
Maňa bir görünmediň.

Ýykdy pelek gerdi meni,
Ýakdy yşgyň derdi meni,
Külli Älem gördi seni,
Maňa bir görünmediň.

Körük boldy örtünip ten,
Ýola çykdy örtünipler,
Demir köwşüm ýyrtylypdyr,
Maňa bir görünmediň.

Seret yşgyň boýlaryma,
Kakyp çykan çüýlerine,
Arza bardym öýleriňe,
Maňa bir görünmediň.

Ýene sen taýa giderin,
Ýoluňy baýdak edinip,
Adyny aýdym edenim,
Maňa bir görünmediň.

Hyýal diýenim ham boldy,
Gara başlarym sām boldy,
Aýtsana saňa nām boldy,
Maňa bir görünmediň.
Aýt, geldi-geçer duýguly,
Ýa bu bir ýöne söýgümi,
Eý, bagry ýanyk söýgülim,
Maňa bir görünmediň.

Aýdyp il içinde derdim,
Men sensizlikden gep urdum,
Gözüm ýaşyny süpürdiň,
Ýöne bir görünmediň.

Hany, men, nirde, bilmedim,
Yşgyň ýuwutdy, ýalmady,
Belki göresiň gelmedi,
Maňa bir görünmedin.

Yşgym köşeşmeýär asla,
Ýüregime salyp heýjan.
Düýşüme girjegin bilsem,
Tä kyýamata çenli,
Oýanman ýatardym eý jan.
Ýa-da dünýän bir çüňkünde,
Çykaryn diýseň öňümden.
Geçerin ýelleň deňinden.
Giderin tä aýaklarym,
Ýöremeden galýança.
Şeýdip ýeri aýaklaryn,
Tä seň ýanyňa gelýänçäm.

Yşgyma çeksinler kesä,
Hiç, sensiň, küýüm-köçäm.
Giderin tä hümmet hasam,
Owum-döwüm bolýança.
Bu ýollar uzakdyr bilýän,
Yşkdan sämeýä serim.
Seniň basan her ädimiň,
Iki dünýä çalyşmaryn.
Seret, men nähili merdem.
Seni küýsemekden her dem,
Bedenim ýene güýç alar.
Ana, gündüziň üstüne,
Garaýag dökdi gijeler.

Gideýin indiden beýläk,
Gözleme meni, tapma ýar.
Yşk çyra boldy öňümde,
Tümlük ýolumy ýapmaýar.

* * *

Seni görmezlik mähnet,
Didaryňa muştagam!
Dostumyň dosty Ahmet,
Didaryňa muştagam!

Synyýaňmy sabry ýa,
Çekip munça jebri ýa,
Eý, Resuly Kibriýa,
Didaryňa muştagam!

Halsyz galdym bimyardar,
Özüň ýetiş hernebar,
Sensiz Jennet ne derkar,
Didaryňa muştagam!

Dünýäden gözläp peýan,
Gül roýum boldy syýa,
Eý, efdaly-Enbiýa,
Didaryňa muştagam!

Dergähine dadyň bar,
Arşda goýan adyň bar,
Kalba guýan oduň bar,
Didaryňa muştagam!

Başa çekdim yşk meýin,
Soňra puç bildim teýin,
Eý, Hatemin-nebiýýin,
Didaryňa muştagam!

Men şu gün hem düýn bile,
Jebraýýl emin bile,
Asmanu-Zemin bile,
Didaryňa muştagam!

* * *

Dözmez şu halyma meniň,
Ol dagy Mugan Ahmedim!
Bakdygym gül ýüzüň Seniň,
Çekdigim pygan Ahmedim!

Diňle meni, eý Gül beden,
Sözünde durar lebz eden,
Ýüzüme gülüp kebzededen,
Zyňdyrlar keman Ahmedim!

Ýygan gülüm bogdurmady,
Bagt günümi dogdurmady,
Dünýe meni sygdyrmady,
Siltedi zaman Ahmedim!

Ol jennetiň sebäbi sen,
Arşyň-Kürsüň Tebibî sen,
Halyk atly:ň Habyby sen,
Berewer aman Ahmedim!

Daňym seň bile atmasa,
Günüm seň bilen batmasa,
Eger seni wasp etmese,
Lal bolsun zyban Ahmedim!

Dolar egsigim kemlerim,
Ýüzüme düşse demleriň,
Gözüm bassyn gadamlaryň,
Tapaýyn kemal Ahmedim!

Şeýtana ýolum bagladyp,
Şer işler keýpim çagladyp,
Görüp Ýusup ýas bagladyp,
Aglady, Kengan Ahmedim!

Soňky haýyş, soňky sözlem,
Ganly ýaşlar akar gözden,
Şepagatyň hak et bizden,
Sizlere salam Ahmedim!

* * *

Eý, Söýgülim gelip gitdi,
Seniň yşgyň, seniň yşgyň!
Meni menden alyp gitdi,
Seniň yşgyň, seniň yşgyň!

Nurly gözlerim kör etdi,
Yşgyň oduny kör etdi,
Ah, ýoluňa kân garatdy,
Seniň yşgyň, seniň yşgyň!

Göwre gitdi, başsyz goýdy,
Nansyz goýdy, aşsyz goýdy,
Aklym aldy, huşsuz goýdy,
Seniň yşgyň, seniň yşgyň!

Başga zady bilmez etdi,
Gör-ä ölmez-gülmez etdi,
Bagrym ýerden galmaz etdi,
Seniň yşgyň, seniň yşgyň!

Bereýin hany-manyny,
Dilese şirin janymy,
Käşgä döksedi ganymy,
Seniň yşgyň, seniň yşgyň!

Gamgyn gyzyň aýdymy

Hemişe ýüzüň gaýgyly,
Sen maňa aglama diýme!
Eý, köňül beren söýgülim,
Sen maňa aglama diýme!

Dostlam bilen sürüp sapa,
Köňül goýdum, çekdim jepa,
Olaram bermedi wepa,
Sen maňa aglama diýme!

Perişde uzadar jamyn,
Goýnuna salar ol Tamug,
Çykmaga kepiliň bamy,
Sen maňa aglama diýme!

Munda bilen çaky-çeni,
Hak alnyna gowşar göni,
Hal ne bolar magşar günü,
Sen maňa aglama diýme!

Senasyz daňym atmaýa,
Günäsiz günüm ötmeyä,
Şeýtan ýanymdan gitmeyä,
Sen maňa aglama diýme!

Ne Dowzah ýaşyn baglady,
Ne Jennet keypin çaglady,
Şu aýb ömrüne aglady,
Sen maňa aglama diýme!

Seň bilen eý, dagdan arkam,
Ýola düşdük hal ne borka,
Müdimi aýrallyk barka,
Sen maňa aglama diýme!

SEN HAKDA ŞYGYR ÝAZDYM...

Sen hakda şygyr ýazdym,
Üýtgedi gijäň reňki.
Sen hakda şygyr ýazdym,
Gymyldady garaňky.

Sen hakda şygyr ýazdym,
Yşgyň bile awunyp.
Seret gögüň ýüzüni,
Terk edipdir mawylyk.

Sen hakda şygyr ýazdym,
Galam ýasap polatdan.
Çagbasyn tama etmen,
Garny suwly bulutlaň.

Sen hakda şygyr ýazdym,
Ähdi bozan baýnamaz.
Indi oýunçy dünýä,
Meniň bilen oýnamaz.

Sen hakda şygyr ýazdym,
Ynan goýbersem-de köst.
Meniň saňa yşgymdan,
Gaýrysy ýalandyr dost.

SOWAL

Söwüt bilseň otdur içim,
Meň Ahmedi görmedigmi.
Aýt, Hudaýyň haky üçin,
Sen Ahmedi görmediňmi?

Başyň Arşyň astyndadyr,
Köküň ýeriň dessindedir,
Ýedi ýoluň üstündesiň,
Din Ahmedi görmediňmi?

Ummat diýip janyn örtäni,
Düýnüm, şu günüm, ertämi,
Iki dünýäniň Soltany,
Han Ahmedi görmediňmi?

Laldyr tilim çykmaz ses-üýn,
Sorama sen geldiň neçüýn,
Gara bagry ummat üçin,
Gan Ahmedi görmediňmi?

Aýal-erkek bilmen nije,
Aşyk oňa juwan-goja,
Açlara nan, ýalaňaja,
Don Ahmedi görmediňmi?

Ýaradandan bolup perman,
Gitdimi ýa uzak durman,
Ýollaryna başym gurban,
Jan Ahmedi görmediňmi?

Meň yşgymy sogrup alyp,
Akar Haka dogry ganym,
Dillensene bagry ganym,
Mähribany görmediňmi?

SAÑA

Waspyň edip, seni idän,
Kelamym saňadyr eziz!
Goşa çeşmim nury didäm,
Salamym saňadyr eziz!

Dünýäni tuta bilmeýän
Oýunda uta bilmeýän,
Waspyňa ýetebilmeyän
Pyganyň saňadyr eziz!

Görüp magşar illerini,
Gorky бүkse billerimi,
Uzadarmyň elleriňi,
Sowalym saňadyr eziz!

Saňa salam ýollar herýan,
Ellerim boş, gözüm girýan,
Bir uzak sapara barýan,
Hyýalym saňadyr eziz!

Göýä bir sütündür sarsmaz,
Esedulla Aly Arslan,
Ebu Bekir, Omar, Osman,
Bilalym saňadyr eziz.

Çöller içre telwas bolup,
Gezsem Hydyr, Ylýas bolup,
Yşk deňzinde guwwas bolup,
Bu salym saňadyr eziz!

Kalba ýazdym Eziz adyň,
Gün geçdikçe artar odum,
Meniň bar maksat-myradym,
Wysalym saňadyr eziz!

DUŞUR MENI

Owal ahyr haýra giden,
Permanyňa duşur meni!
Bir arzuwym Muhammede,
Armanyma duşur meni!

Aýdan arydyr ýüzleri,
Şähdi-şekerdir sözleri,
Ummat diýip gara gözleri,
Girýanyma duşur meni!

Yşk ýangyny agşam bolar,
Magşugyna gowşan biler,
Görsem gözüm röwşen bolar,
Görmänime duşur meni!

Elinde aby Köwseri,
Ömrümiň solmaz jöwheri,
Owal-ahyr ol göwheri,
Imanyma duşur meni!

Älemi çöýdy mährine,
Bir görsem bolýa wah, diňe,
Wepasy bardyr ähdine,
Peýmanyma duşur meni!

Bimän gelmişem çemine,
Düşdüm pelegiň demine,
Bu gün derdimiň emine,
Dermanyma duşur meni!

Ony söýen kalby çäkdir,
Iki dünýe ýüzi akdyr,
Rahmetiň kenary ýokdur,
Ummanyma duşur meni!

Men saňa ýeterin bir gün

Aşyp tomus güýzi, gyşy, bahary,
Men saňa ýeterin bir gün.
Gar syrap gömse-de älem-jahany,
Men saňa ýeterin bir gün.

Ýyllar garratsa-da göwnümi ýykyp,
Saçym çuw-ak bolup galsam-da çöküp,
Ellerim hasaly, billerim бүкүк,
Men saňa ýeterin bir gün.

Ömürlük galaryn diňe seň bile,
Ýa şapak ýaşanda, ýa-da daň bile,
Sabyr bar-a, ana janym şoň bile,
Men saňa ýeterin bir gün.

Men ýeterin, ýazgarsaň-da, kowsaň-da,
Gaşyň çytyp gül ýüzüňi sowsaň-da,
“Görmäýin hiç, bar git“ diýip kowsaň-da,
Men saňa ýeterin bir gün.

Ak melekler daşlarymy gabanda,
Yşk köşeşip, gussalarym sabanda,
Belki, Remezanda, belki Sabanda,
Men saňa ýeterin bir gün.

Nesip etse bu günlerden bat alyp,
Ol Jennetiň şerabyndan dadaly,
Içi Köwser suwly, eliň badaly,
Men saňa ýeterin bir gün.

Şonda başga dünýä bilen baş goşup,
Bi ykbaldan ömürbaky daşlaşyp,
Il-gün, ýagty jahan bilen hoşlaşyp,
Men saňa ýeterin bir gün.

*****

Perwaz urýan mensizem,
Otlar salyp bu jana.
Ýanyp durun onsuzam,
Bagrym dilme perwana.

Doňup galdym demir deý,
Bagt gözleýip ömürden,
Göwräm galsa ümürde,
Başym girdi dumana.

Takat köňül içremiş,
Garakdan gan syçramyş,
Gün geldikçe uçramyş,
Beg başym bendiwana.

Käte nadyl, käte hoş,
Köňül ýakyn, ara daş,
Men zeminde ýaşylbaş,
Gözüm düşmüş ummana.

Ah, sadajam gorkagym,
Öz dininden ürkenim,
Gözüň aýdyň, türkmenim,
Döwran dönmüş Kurana.

Bile çekişdim derdiň,
Jogabyn jepa berdiň,
Dönmedim, wepa berdim,
Wepasy ýok jahana.

Abat öýüm-işigim,
Artyp barya keşigim,
Hany altyn aşygym,
Wah, tapmadym sülmäne.

Her kes her ýan ýortadyr,
Ýüze perde örtedir,
Duýgym arşa tartadyr,
Tutup tükezzibana.

Ne günleri jowranyp,
Besdir, ýele sowranym,

Azaşmawer kerwenim,
Ömür baryä dowama.

PERİŞDE BİLEN SÖHBET

Tilime bagladym sena,
Men ýalançy:ň saparkeşi.
Asmandan serýedin sen-ä
Eski-şal geýinen kişi.
Kimler agtarar hemrasyn.
Kimselere hemdem bolup,
Gör, ne işlere gümra sen?
Birmahal pessejik tamyň
Ynan men namys-arydym.
Hossarsyz garyp atamyň,
Dünýede herne barydym.
Ulaldym, indi ilime,
Namys-ar bolasym geldi.
Meni söýmedik äleme,
Hernebar bolasym geldi.
Kän zatlar küýsedi ýürek.
Gowusy alnyma geçdäm,
Arzymy diňle, perişdäm!

Kän zatlar küýsýedi ýürek,
Umyt bilen atyrdym daň.
Mele gulpaklyja bala
Eje bolasym geldi meň.
Soňam ähli ýazanymy,
Peje salasym geldi meň,
Günäm üçin Mekkä gidip,
Hajy bolasym geldi meň.
Haýp, otyryn bir gysym.
Ökünip dünýä inenme.
Sen meň tilime hiç kesiş,
Düşmeýänine gynanma!
Munda şeýle boldy ykbal,
Ömri sowurdym pul deýin.
Şu çaka çenli ham hyýal,
Aldapdyr meni nädeýin.
Şükür ykbalymyz keç däl.
Gözüň ýumup mundan artyk,
Meni diňleme, perişdäm!

Meni diňleme, perişdäm,
Haýyşym, Arşa baryp gaýt!
Çarhyň içinde hamyny,
Süýräp ýören ýellere aýt!
Meniň perişan halymy,
Haky söýen gullara aýt!
Bula:ň gökden How enäniň,
Jennede taşlan hüllesin.
Goý, ol biçäre gelip meň,
Sowan jesedim ellesin.
Soňam göteriň asmana,
Janly-jemende bilmesin.
Gitsem bagt geti:r gözlegim.
Ölçäp eden her ädimmi,
Dünýe, dogryňy sözlegin,
Zowky-sapaňa sygdymmy?!
Gör-ä, diwana-däli men.
Bu şat mekana tötänden,
Ýalňyşyp düşen ýaly men.
Dar kalbymda ýer edýärsiň,
Iki arada perişdäm.
Sen asmandan seredýärsiň,
A, men nirede, perişdäm?!

DÜÝŞ GÖRÜNEN DÜNYE

Düýş görünen dünýe bize,
Ahyry oraşan bolar.
Gara ýere - ýalmawuza,
Gözel ömrümüz şam bolar.

Başy asmana seplenen,
Daşlar bir-bire ýaplanar,
Daglaryň bili eplener,
Ýeriň ýüzi duman bolar.

Öň bal bolup ýeri deşen,
Şeýtan oňa zäher goşan,
Ýer üstünde ýaýkanyşan,
Deňizler gara gan bolar.

Säherler köňül höwäsi,
Iki dünýäniň güwäsi,
Külli älem patyşasy –
Rebbimiň özi han bolar.

Yzlap oň salan ýoluny,
Suwa gark edip salyny,
Adam oglunyň halyny,
Görmäne Isa jan geler.

Bir gün meý alyp sakydan,
Çal başyna suw akydan,
Dünýe meýdini äkider,
Hak gurdugy tamam bolar.

GÖZLEGER

Gaýgy-gamsyz ýaýnan wagtym,
Gök sonarda.
Sermenip tapmadyk, bagtym,
Sen nirede?!

Bolmasa-da günä-köstüm,
Iki arada.
Menden ýüzün sowan, dostum,
Sen nirede?!

Gel söhbet edeli biraz,
Ol barada.
Göwrämi terk eden, owaz,
Sen nirede?!

Gaçdyňmy ýa düýpsüz guýa
Ho-ol gaýrada.
Görenok-la utanç-haýa,
Sen nirede?!

Heňňamlarda ýakyp yşgy,
Äkit süýrede.
Heniz ýazylmadyk goşgym,
Sen nirede?!

BU ÝERE

Mukamdan seri ýadap,
Tar gelmedimi, bu ýere?
Aýt, söwüt, meni idäp,
Ýar gelmedimi, bu ýere?

Eý, Adam, dowla düşen;
Tur hany, bili guşan,
Ol Muhammetden düşen,
Nur gelmedimi, bu ýere?

Goraglap ýelden-ykdan,
Taňry bar edip ýokdan,
Meni asmaga gökden,
Dar gelmedimi, bu ýere?

Gözledim, tapmadym şan,
Gezip munda gury san,
Kengan güli, Ýusup jan,
Zar gelmedimi, bu ýere?

Gülemde günde erän,
Aglamda meýlis guran,
Gara maňlaýa syran,
Gar gelmedimi bu ýere?

Eý, ýar

Men bilmedim ne sebäpden,
Doguldym eý, ýar?!
Seň döwranyňa kybapdym,
Sowuldym eý, ýar.

Goç ýigitleri ýadadýan,
Hiç aýak ýetmez adadym,
Saňa goýlan gül badadym,
Döwüldim eý, ýar.

Hat çykaryp elbukjadan,
Ylham alyp gül bakjadan,
Yşk bagynda günlükçidim,
Kowuldym eý, ýar.

Magşugyň men, kalby otly:ň,
Sen nirä, owazy datlym,
Gysajynda pelek atly:ň,
Owuldym eý, ýar.

Ömür bir kerwendir häki,
Gideris gelen ýok baky,
Elipdim men Kurandaky,
Egildim eý, ýar.

Sen gitdiň, men galdym ýeke,
Tilim aýdar, subhaneke,
Çäre ne ki, eziz Haka,
Sygyndym eý, ýar.

* * *

Galamy zyňdym ho-nda,
Taşladym depderimi,
Ýürege salyp munda,
Rakybyň geplerini.

Göklere düşdi seýlim,
Şapak ýüzi gan öýlen,
Kim çözer meni güýlen,
Arwahyň ýüplerini.

Meň sudurym oturan,
Seni gama batyrar,
Görmedik bol atylan,
Göwnümiň çöplerini.

Görsem pelek ýol söküp,
Gelipdir leşger çekip,
Üstümde tansa çykyp,
Kakypdyr deplerini.

Kararym etmez görmän,
Ýarym bakyşlaň derman,
Sen görmerisiň wah, arman,
Bagrymyň seplerini.

Jan bir misli batbörek,
Telwas urýa jan serek,
Hylwat küýsedi ýürek,
Terk etdim köplerini

Gözlerim saňa zardyr

Gözlerimiň röwşeni,
Sözlerim saňa zardyr.
Eý , Jennetiň gülşeni,
Gözlerim saňa zardyr.

Ataň ömür örki sen,
Ol Behişdiň görki sen,
Serwerimiň körpesi,
Düzlerim saňa zardyr.

Saýlap agyr ykbaly,
Başlary mübtelaly,
Şir Hudanyň halaly,
Ýazlarym saňa zardyr.

Bolmasa-da nan-aşyň,
Egilmedi mert başyň,
Sarymeňiz dertdeşiň,
Güýzlerim saňa zardyr.

Berdi şaňa Halygym,
Iki dünýä şalygyn,
Eý, Pygamber läligi,
Näzleriň saňa zardyr.

Gördüm ýürek gyýmaň bar,
Başyňda al öýmäm bar,
Seň derdiňe köýmäm bar,
Közlerim saňa zardyr.

Şemalmyň şuwlap giden,
Ýaramy köwläp giden,
Men sensiz niräk gidem,
Yzlarym saňa zardyr.

Adyň dilden goýmaýan,
Şeýdip ömri güýmeýän,
Seni görüp doýmaýan,
Gözlerim saňa zardyr.

"Arka goýmuş mähraba"

Magtymguly.

"Arka goýmuş mähraba"

Ýüzün tutup magraja.

Käbäm ýola ugratdy,

Boýna dakyp alaja.

Gara başym ýadadyň,

Terk et, gussa adasyn,

Başa çek bagt badasyn,

Serden geçip çalaja.

Däl men munda ýekirlen,

Derdiň gözden okyr men,

Şazada men, pakyr men,

Göz etmen altyn täje.

Tutman asmana ýüzňi,

Pitiwa kylsaň sözmi,

Bendä haýpyň gelmezmi,

Rehim etmezmiň mähtäje!

Ömür geçer, bir göçdür,

Günler oňa tirkeşdir,

Bagt munda biweçdir,

Keçdir, galandyr bije.

EZİZ RUH ÜÇİN ÝAZYLAN GOŞGY

Eý, Eziz Ruh, gel ýanyma, gel eý, nätanyş şekil,
Saňa şol garaşyp ýörşüm, gamly kölüň başynda.
Ýoldaş maňa odumdan miras galan sowuk kül,
Hem Şeýtanyň kölegesi aýlanyp ýör daşymda.

Sen kim, garaňky gijede deňze düşen salmyň,
Ýa zabun çöller içre hazan degip solanmyň?!
Ýa dagyň gowagyndan gaçyp gaýdan şemalmyň
Ýa biziň garyp gapydan pena sorap gelenmiň?!

Men bilmedim, daglardan, derýalardan geçip zut,
Agşam çagy bu ýerlere ulaşyp aman-esen.
Ol Ybraýym Halyly ýakmak islände Nemrut,
Agzy bilen suw daşan garlawaç bolaýma sen?!

Şahyr üçin şatlyk nire, şowhun nire aslynda,
Bir ýürek ýangynydyr, şygyr diýeniň häki.
Şeýle bir nakys tans edýär, pany meniň üstümde,
Görmeseň gözüň oýarlar, seretmek güzap ki.

Hoş gelipsiň, eziz Ruh, aman bar gelen ýerňe,
Gamly kölüň başynda atyp agyr mähnetin.
Häzir uky gelip girer, meniň gara gözlerme,
Ine, şeýdip tamam bolar, seniň bilen söhbetim.

GEL!

Boş goýmaz, Haka eliň ser,
Ýogsa san bolup gidersiň.
Duşman bolsaňam meni gör,
Jana-jan bolup gidersiň.

Bu durmuşdan eliň sowap,
Dolduryp oturma owaň,
Garyp bolsaň hökmi-rowan,
Süleýman bolup gidersiň.

Pelek dost tutunyp Arşy,
Şol çarhyny aýlap durşy,
Şerbazmyň gel, şere garşy,
Tir-keman bolup gidersiň.

Gara çekersiň ýüzüme,
Ynanyp rakyp sözüne,
Soň meni görüp, özüňe,
Betgüman bolup gidersiň.

Batylmyň gözi gapylan,
Ýa garrymyň dert tapynan,
Gir, açyk tylla gapylar,
Nowjuwan bolup gidersiň

Telbemiň çykan dag-düze,
Düşmeýänmiň gepe-söze,
Kapyr bolsaňam, gel, bize,
Musulman bolup gidersiň.

* * *

Göwnüm, ömrüň sakasy sen,
Hyýalyň älemde şadyr.
Men garybyň ýekesi sen,
Ýekäniň ýary Hudadyr.

Turgul daňdanyň agynda,
Erenleň ören çagynda.
Perhadyň gazan dagynda,
Aşyk magşukdan jydadyr.

Pelegiň ýokdur pişesi,
Kalbyny gyrçar teşesi,
Basar ýatar endişesi,
Seriňde ýüz-müň söwdadyr.

Karar tapmas sen ornuňdan,
Ikli gan geti:r burnuňdan,
Ganymyň döräp garnyndan,
Ah, ertir üstüňe şadyr.

Ýagşy umyt ýodalarym,
Belki, ertir idelerin,
Nazar diken didelerim,
Haýyr ýolunda gedadyr.

KÖŇÜL

Ak ýollary söke-söke,
Söýmäne gideli köňül.
Baryp rastymyzy Haka,
Diýmäne gideli köňül.

Zemistan içre güllesem,
Melekler gelip ellesin,
Idrisiň biçen hüllesin,
Geýmäne gideli köňül.

Bir ele düşmez para deý,
Ölüm ygyp ýör arada,
Ähdi ýok, ýokdur çärede,
Peýmana gideli köňül.

Suwsadym, geldim süýnere,
Kenar tapmadym inere,
Ryzkymyzy misginlere,
Goýmana gideli köňül.

Şahada eňrän guşlaryň,
Tesbyh çeken agaçlaryň,
Nalasyna derwüşleriň,
Köýmäne gideli köňül.

Dert çek, gussaňy alaly,
Dini Yslamy alaly,
Şähribossany alaly,
Imana gideli köňül.

BERIŇ!

Goý, gyzdyryp dulugym,
Müýnümi gaýdyp beriň!
Bigünä oglanlygym,
Düýnümi gaýdyp beriň!

Ýollarda hozanagam,
Çar ýanym gözenegem,
Agypdyr ezenegim,
Donumy gaýdyp beriň!

Biweçler başa bela,
Bet işlere mübtela,
Jeset aglar: "Rebbena",
Janymy gaýdyp beriň!

Uwundygym kyssaňdyr,
Düwündigim tüssäňdir,
Sygyndygym Yslamdyr,
Dinimi gaýdyp beriň!

Tilsiz men, çykamaz dadym,
Mahluk men, hany ýadym,
Owal başdan adamdym,
Şanymy gaýdyp beriň!

Ýadadym şu bolşumadan, ýüzüm salyk,
halym teň,
Bagyşla meni Ýa, Rebbi, saňa menzäsim
geldi meň.
Yrsgal berdiň, döwlet berdiň, eýlemediň
minneti
A, men saňa sežde edýän hantama bolup
jennetiň.
Suw bolsun Saňa baryan ýol, iste aman
geçerim.
Goý, dostlarym gämä münsün, men deňzi
ýöräp geçerin.
Ýogsa öňem kän aldandym, Hakyň gaýgysyn
ede,
Ýylandan neçün gorkaýyn, ýalan barka
dünýede.
Soňy gelmez wadalardan sabyr käsäm
püre-pür.
Ýaranjaňlar daşym aldy içim gysýa şeýle
bir.
Ýadadym şu bolşumadan ýüzüm salyk
halym teň.
Bagyşla meni ýa,
Rebbi, Saňa menzäsim
geldi men.

SOWAL

Eýäň aýasynda durkaň,
Perişan olmaň nämedi?!
Dünýe, seni söýüp ýörkäm,
Biwepa bolmaň nämedi?!

Ýürek sojap gähi-gähi,
Gije ýatyrnok ahy,
Orta ýolda kyblagähi
Pederi almaň nämedi?!

Galdygym Zemin göçünden,
Üşäp syrgynyň içinde,
Egne berip buzdan jinde,
Soň nara salmaň nämedi?!

Hyýal bir köne geým deý,
Ýatandyr, köňlün teýinde,
Utjagňy bilip oýunda,
Aşygňy sülmaň nämedi?!

Sen bir güzer, gidim-gelim,
Barça ýol salar bir salym,
Bet iş kylyp maňa elin,
Ganyňy çalmaň nämedi?!

Geldim nähak köňül berip,
Garşyladyň gujak berip,
Ahyrynda elin serip,
Yzymda galmaň nämedi?!

BAGYŞLAMA

Guşlar owazyn kesipdir, bilbiller bolupdyr sem,
Ýel togtapdyr ýer üstünde bolup seniň gurbanyň.
A, men bolsa özüne däl, seniň Allaňa hemem,
Seni gundan garyp eneň ellerine gurbanam.

Sen aýdym aýt, men ýazmasam ýerleşmerin jahana,
Dost-ýarlar terk etdi bizi gamgyn kysmatdan aryp.
Bir şygrym bar olam munda ýaşamaga bahana,
Hemem eden günälerim ýuwmak üçin tutardyk.

Başga hiç zat galmady, göýäki bir gelmişek,
Bakýan tukat depelere, gözleýän ýiten ugrum.
Özümi diri sanardym, sesiň eşidip ölmüşem,
Heniz görüp ýetişmänkäm, Ezraýylyň, suduryň.

Men bir garyp ağaç boldum, suwda bitip nahalym,
Köklerim deňze sygmaýar, leňňer atyp bir kysym.
Dostum, burnuňa gelýämi şygrym okan mahalyň,
Ýüregmiň ýanyk kokusy.

Guşlar owazyn kesipdir, bilbiller bolupdyr sem,
Ýel togtapdyr ýer üstünde bolup seniň gurbanyň.
A, men ýene özüne däl, seniň Allaňa hemem,
Seni gundan garyp enäň ellerine gurbanam!

OÝLANMA

Geçip barýan ýaşlygym,
Başym saňa gurbandyr.
Heser tapan joşgunym,
Bäri-bärde durmandyr.

Ýaşayyşa gönezlik,
Çar tarapyň gözellik,
Dünýe kime hezillik,
Kimselere armandyr.

Çykyp belent daglyga,
Ylgamadym salgyma,
Ýyly sözler kalbyma,
Aýdym bolup ornandyr.

Bu kalbyň durulygy,
Ömrüň ölçeğ birliği,
Mün şükür, mekirligi,
Ykbal maňa bermändir.

Aryp daňyn atyrýan,
Günün ylgyp ötürýän,
Ah, näm etseň göterýän,
Ne ajaýyp zamandyr.

Arkada ýük urulan,
Dünýe şeýle gurulan,
Kän däl bize berilen,
Baş günlüjek döwrandyr.

BU ŞEÝLE

Öz diýeniň, öz goýanyň Biribar,
Erk-ygtyýar seň emriňde görnetin.
Bu şeýle bolmadyk bolsady meger,
Iň bolman bir gezek meňem,
Diýenim bordy ahbetin.

* * *

Düşdüm nije allara,
Süññüm bolsa sañ gaty.
Ynanýan bet pällere,
Hemra bolar niýeti.

Itberdiler aplykdym,
Gaş agtardym süplükden,
Göwnüm galdy köplükden,
Sejd eýledim hylwaty.

Bihuda men, ýa Möwlam,
Binowa men, ur jöwlan,
Bu mañlaýdan ak öýlän,
Sallama musallaty.

Nijesin betnam kyldyň,
Nijesin ýola saldyň,
Bilden gaýraty aldyň,
Ýolduň, goşa ganaty.

Gözýaş Haka arzyňdyr,
Böwre sanjy karzyňdyr,
Hüşür-zekat parzyňdyr,
Muhammetniň ymmaty.

At istäp müner ýorga,
Hany uýan iderge,
Är ýok tazym ederge,
Keç ykbaldyr milleti.

Müşki ysly sonar men,
Pikir eýläň unar men,
Syn kylyň, bikenar men,
Tolkunlarym ýaraty.

Bu ne bossan düşledim,
Bir gün idim, ýaşmadym,
Sogap kaýsy düşmedim,
Kaýsydyr kyýamaty.

Günler ötdi jebrine,
Suw sepdiler sabryma,
Ýassandym Yşk gabryna,
Noş kyldym zyýaraty.

* * *

Ilim, ýüz müň soraglym,
Ilim ýokdan bar etgen.
Taý münüpsiň, Göroglym,
Ýykyldyňmy gyratdan?!

Çekdiň pelegiň gerdin,
Hiç kes duýmady derdiň,
Säher namaza durduň,
Kylynmadyk täretiden.

Zyňyp gadym endigim,
Egne daňyp kündügim,
Baş wagtyndan dändigim,
Döndügim keramatdan.

Ýerde ymmatym bardyr,
Gökde niýetim bardyr,
Hemzybanym Alladyr,
Haraý ýokdur ülpetden.

Syrym açar bu zyban,
Duýgularym göz-gülban,
Şükürim köpdür eý, jan,
Kem etmediň birekden.

Hetdim bilmeý joş urdum,
Ne işlere baş urdum,
Özüň Haka tabşyrdym,
Aman diläp nurbatdan.

* * *

Dertden ýaňa ýüreklerim zarly gün,
Ykbal maňa gülüp bakdy ezizim!
Ynanýañmy, bulutly gün, garly gün,
Ykbal maňa gülüp bakdy ezizim!

Aýdym aýtdym asal ezip dahany,
Ala bahar seýil edende jahany,
Ömrümiň gül açan, güllän mahaly,
Ykbal maňa gülüp bakdy ezizim!

Halym bilip huzurymda dursadyň,
Şum rakypdar ýakan wagty gursagym,
Ýeke galan, ýalňyz galan pursatym,
Ykbal maňa gülüp bakdy ezizim!

Gözlerimden gam ýaşlary akanda,
Gök asmanda ak ýyldyrym çakanda,
Biwepa dostlarym gyýa bakanda,
Ykbal maňa gülüp bakdy ezizim!

Alçy gopar diýip atylan aşyk,
Şükür asla gitmedim men azaşyp,
Aý, näme-dä gijem bolsa azajyk,
Ykbal maňa gülüp bakdy ezizim!

MYNAJAT

Husnuňa aşyk olam,
Ahym Arşa ýeter-ä!
Heňňam içre at salan,
Döwran bizden öter-ä!

Men seni ýeke diýrin,
Kelamyňy okyryn,
Gözýaşyna pakyryň,
Pelek gaşyn çytar-a!

Owsarym, täji-serim,
Köwserim sen, müfterim,
Meni galam-defterim,
Ryswalykdan gutar-a!

Kaza dolan mahalda,
Gözýaş dökmän sähel-de,
Bagty ýatan mähelle,
Jesedimi göter-ä!

Müşki anbar sepilmez,
Egne serpaý ýapylmaz,
Rehim eden tapylmaz,
Oýnan seni utar-a!

Pelek gel çykar many,
Bes et maly ýygmaňy,
Azar tapan dogmany,
Dowamata atar-a!

***

Teý ahyry ýolun rastyn,
Tutmana gelmezmiň?!
Gyl köpri guruldy dostum,
Ötmäne gelmezmiň?!

Ýolagçy sen gaçma güýçden,
Azyk al bu dünýe hiçdir,
Miwesin gözel behişdiň,
Datmana gelmezmiň?!

Hile bile gözleýip tär,
Diýip sen ne ajap nigär,
Meni eý, pelek bazygär,
Utmana gelmezmiň?!

Göwsünde ýaşyl düzleriň,
Nebse ulaşyp gözlegim,
Mal-dünýe gapdy gözlerim,
Itmäne gelmezmiň?!

Eziz ruh, ömre bije deý,
Meni soraglap gijeden,
Ýene öňki deý gijeler,
Çatmama gelmezmiň?!

Habar ýok şadan-gedadan,
Ana, gabyr ömri gäden,
Düşegiň ýazyldy, Adam,
Ýatmana gelmezmiň?!

YKBALA

Ykbal, saňa arzým bar,
Arzýmny inkär etme!
Gör, kimlerde karzým bar,
Hernä bergidar etme!

Hoşal bolup älemden,
Bagt tapaýyn pälimden,
Azaşdyryp ýolumdan,
Azana duçar etme!

Sanjy bardyr böwürde,
Bi kän gepli döwürde,
Ýalňyşaýsam eger-de,
Ýazgar, günäkär etme!

Sallançakda üwräniň,
Şondan ýola ugranyň,
Sowlan günü döwranyň,
Nadamlara zar etme!

Öňde baharym-gyşym,
Gowgasy kän bu başyň,
Iň soňkuja haýyşym,
Bu maňlaýy şor etme!

* * *

Ne beýle gaşyň çytýarsyň,
Şerden garnyn gözäp, dünýe.
Meni döşümden itýärsiň,
Penjelerňi gezäp, dünýe.

Çarkandakly ýollaryň bar,
Ýagşy-ýagşy päleriň bar,
Wah, şonda-da allaryň bar,
Goýnuň giden güzap, dünýe.

Sen ýene bir dolanarmyň,
Näme dymýaň ýa-da kermiň,
Käte näzimi çekermiň,
Ejem jana meňzäp, dünýe.

Diýýäň: "Zeyrenme, inleme",
Salyp haý-haýly jeňňele,
Maňa özüň gijeňleme,
Synaň puldan bezäp, dünýe.

Seň, bile deň gelmän oýnum,
Nätjek-dä buruldy boýnum,
Juda kän-le gödek oýnuň,
Eý, biwepa bezzat, dünýe,
Bezzat, dünýe, kezzap, dünýe.

***

Pellä ýetmän ýük ýazdyrsam,
Gaýratyň göwni synmazmy?!
Dogan ýüzüňi gyzdyrsam,
Üstünden asman inmezmi?!

Şyltaklaram gazyp görüm,
Öçli kibi alýa aryn,
Haçana çenli çydaryn,
Başym gybatdan dynmazmy?!

Agyr menzile gyssandym,
Ýollary egre basmandym,
Deňsiz-taýsyz bu bossandan,
Göz doýup, mähir ganmazmy?!

Gün bolandyr, laldyr tili,
Gözli kör, bihasa eli,
"Ajap eýýäm" döndi weli,
Heý, bize döwran dönmezmi?!

SÖÝGÄ SORAGLARYM

Söýgi, sen gudratmy, şatlykmy, hasrat,
Perişdemiň ýa-da ýaradan senmi?!
Ýa bolmasa tozap ýatan tümlükde,
Asmany, Zemini döreden senmi?!

Ynsanyň kalbyny köz ýaly dörüp,
Kä söndürip, käte odun ölçerip,
"Wah Şiriniň" diýip, daglary ýaryp,
Perhadyň bagtyny garaldan senmi?!

Mežnun yşk oduna tapman dermany,
Şo-ol dünle çöllerde çekdi armany,
Selbini agladyp, aşyk Hemrany,
Saýadyň ýoluna ugradan senmi?!

Barha alawladyp yşgyň körügin,
Penjesine düşüp gepçi, görübin,
Şaseneme ýedi ýyllap Garybyň,
Garasyn görmäge zar eden senmi?!

Şahyr bilbil bolup söýdi gülüni,
Neçüýn ýalkamadyň bagtyň guluny,
Meňliden aýyryp Magtymgulyňy,
Eziz ýeňňesine ýar eden senmi?!

Ak ýol arzuw edip, gökde pel-pelläp,
Bürgüt aşyklary ýürekden goldap.
Iň soňunda bolsa, Kerimi aldap,

Gaňňalyň, oýunda eňreden senmi?!

Bir zady bilemok, barmyka aýby,
Munda şatlyk köpmi, köpmi ýa gaýgy,
Dyz epip ýalbarýan, aýtsana, söýgi,
Bu gözel dünýäni nur eden senmi?!

BU BIR YKBAL

Görsem, bu gün öňkülerden has ýakyn,
Maňa gamgyn seredip dur Ýedigen.
Bu menin, ykbalym Hudaý tarapyn,
Baky ýalňyzlyga höküm edilen.

Ana, sähra, ýüki ýazan araba,
Dynjyn alýar gijeligi ýassanyp.
Oň, çalajan kölgesinde Garabaý,
Dilin sallap ýatyr, gaçyp ysgyny.

Çatmasyndan çykdy goja garawul,
Habar almak üçin ýoldan ötýänden.
Hiç zat gursagyma salanok dowul,
Diňe birazajyk oýa batýan men.

Dag başynda üç agajyň birikäm
Çüwse-de ykbalym, ýeňse-de haýyr.
Düşün, ýagty ýalançyda dirikäk,
Bizi bir-birege çatyp bolmaýyr.

Ýöne aýyrybam bolmaýyr indi,
Ajal dykaýmasa ýeriň dessine.
Şu sowal dag bolup gerdene mündi,
Munuň soňy näme bolar, aýtsana.

Jogap gözläp sähra gaýtdym elesläp,
Sökdüm onuň soňy gelmez ýollaryn.
Meni birje görsem diýip höweslän,

Ýanyp ýatyr sähraň maýsa ýallary.

Eşdip çatmasyndan çykmady goja,
Tütün boldy ýüki ýazan araba.
Häki gamgyn kölegede çalajan,
Gözün açyp uklap ýatyr Garabaý.

Sähra derek jogap berdi görnetin,
Gözlerini balkyldadyp Ýedigen:
- Bu senin ykbalyň Hudaý tarapyn,
Baky ýalňyzlyga höküm edilen.

* * *

Men şem, ýanyp gutarmyşam
Garaldyp petin gijäň.
Bigänä könül bermişem,
Yşgyň ýarasy gijäp.

Şol yşgyň külbesin ýykdyň,
Deregne saraý salmadym.
Haraý isläp ýere bakdym,
Ýeri gorkuzjak bolmadym.

Indi munda gözlemen taý,
Çöken göwüne gop berip.
Nirä sumat bolduka aý,
Agşamy tüme gapgaryp.

Tümlükde otyryn epeý,
Bu gün ykbala gar syrap.
Ýurtda galan gor küýze deý,
Kalbym galypdyr taňkyrap.

Şeýle bir küýsýedim ony,
Ýöne boýnuma almadym.
Ah, bu bir takdyr ekeni,
Gaçyp gutulyp bilmedim.

Gyzyma

Garaşyp günüň bataryn,
Gijäme dogan aý şo.
Men bir hoş koky sataram,
Müşkümiň ady Aýşa.

Geliň görüň öten-geçen,
Nazar salyň arap-ajam,
Suratkärem çeken ajap,
Keşbimiň ady Aýşa.

Maňa gop berdi her daýym,
Hakyň dosty ol Ybraýym,
Halyl bilen guran gaýym,
Köşgümiň ady Aýşa.
Sorama sen halyň nedir,
Halym solak meňizdedir,
Salym mawy deňizdedir,
Kiştimiň ady Aýşa.

Maňa düşünmäge jan et,
Gyzym sözüm aç-açan et,
Bar, syrym ile paçan et,
Yşgymyň ady Aýşa.

YLHAMA

Garaşdym gurady damarda ganym,
Soňsuz howsaladan ýüregim çatlap.
Ylham perişdesi, geldiňmi, janym,
Geläýdiňmi, ýalňyzlygym gabatlap.

Tanaňokmy köne dostuň, dur ine,
Şol gussaly gözler hem solan keşp,
Sen gideliň aýal boldum birine,
Mende başga täzelik ýok üýtgeşik.

Bilmedim bagtly etdimmi ýa-da,
Ökünç barmy umytlaryň synanna.
Şunça ýyllap tapan taýym dünýäde,
Oňam meňki däldigine gynanma.

Goý, indi ädimlem inmesin hana,
Ine, ýüp bereýin, duşan ýene me.
Ýöne halym aýtmaň wepasyz pana,
Bizi garny bilen daşan eneme.

Bir dert otyr ýüregimden asyla,
Ýet, ylhamym heläk borun gelmeseň.
Alaç et ýüregiň lowlamasyna,
Meý getirip sep üstüne bolmasa.

Garaşdym gelmediň, bilmedim ganyp,
Soňsuz howsaladan ýüregim çatlap.

Ylham perişdesi, geldiňmi, janym,
Geläýdiňmi ýalňyzlygym gabatlap!

Ömür pelsepesi

Sen galarsyň dünýe bilen garraman,
Bakyp köňlün weýran habarasyna.
Men giderin, bu jahanda ýerlemän,
Münüp panyň bozuk arabasyna.

Bu durmuşy oýun diýip aýdardym,
Kimdir biri tapsa eger köstlermi.
Ýadyňdamy düňderilip gaýdardym,
Için ýakyp öz pikirli dostlarmyň.

Meniň biweç öýkelerme düşýäňmi,
Ýol ýodasy yrak düşen gaýralym.
Sen bu günler bilen öwrenişýäňmi,
Hallar niçik, gara saçy buýralym.

Bagty berip gara şaýa, püçege,
Ömrüň saran ýumagyny çöşmerin.
Ýa-da muda gözyaşlarmy syljaga,
Ýa köňlümi awlajaga duşmaryn.

Men doýman giderin, iňlär höwesim,
Saňa hem äleme elim seripler.
Şeýdip, bu köçede tutarlar ýasym,
Bu köçede baýram eder garyplar.

* * *

Taňrym, şeýdip, gezip ýörün ot-elek.
Ýogsa, gör-ä, meni gözüň alnynda,
Çarhynyň agzyna tutupdyr pelek.
Başdan kemal tapandyr ol kesbinden,
Ýa bu seniň buýrügenmy aslynda?
Daşym çolarypdyr, bilmedim neçüýn?
Öz ýazykly bendäň raýyny ýykma,
Barça enbiýalaň hatyry üçin!
Hiç kes gezläp ýola çykamaz, idemez,
Soňsuz girdabyna gark etsin meni,
Seniň derýa kibi tereň didelen.
Ýok, men tutaşaryn, galmaryn köräp.
"Haşr" süresine dümtünen dostum,
Belki, garlawaç ger halymy sorap.
Ganaty bolar ýelpewaç,
Bagry alaja garlawaç.
Odumy öçi:re, köňül tapmana,
Agzy bilen suw getirer sepmäne.
Men şondan soň köşeşerin birsalym,
Soň Ölüm.

***

Takdyr!

Nirä barýaň ümdüzine tutduryp,
Guramandyr ömrüň seren arlygy.
Şatlyk gözläp aýlanmadym jahany,
Ýa keýp küýsäp selpemedim barlygy.

Meni idän ýüka ýürek dostlarmyň,
Meylisinden ýüzüm sowüp gaýdypdym.
Howlukdym men söýgä garyp älemi,
Söýmäge-de ýetişmerin öýdüp men.

Ýigitleň ýandanam howlugyp geçdim,
Sallanmadym, galdyrmadym gabagym.
Görüp ýetim çaga ýaly emendim,
Keç täleýiň yşkdan doly tabagyn.

Ýola gitsem öýe tarap howlukdym,
Mensiz ezizlerim oňarka nädip?!
Öýde karar tapman ugradym ýene,
Gaýdyp bu ýollardan geçmerin öýdüp.

Ýar güjagyn küýsetmedi goşgulam,
El göterdim ömre berlen şalykdan.
Suw perisi ýüzgüçlermi döwmegin,
Ar almagyň günäsi ýok balykdan.

Takdyr!

Nirä barýaň süýräp zerden jylawyň,

Sarç duýgular çabalanýar göwrede.
Garakda ot ýakýar çalynan gamçy,
Asman bilen zemin ýatyr arada.

* * *

Ýarym, ýaralarym tenip,
Üstüni ýaşym suwapdyr.
Ana, seret, ýanyp-ýanyp,
Günüň içi sowapdyr.
Gündiz ýitiripdir ugrun,
Men şumat gökde şapagyň,
Görýän ölügsi sudurn.
Görýän onuň ýüwaşlykdan,
Garaňka geçýän ötügin.
Tüm gara elleri bilen,
Ýapýar oň ganly etegin.
Ýapýar birhili uýala.
Ýene-de meňki paşmady,
Gije gelyändir golaýa,
Ýüregim gysyp başlady.

Şu gün bigünä gözüme,
Seredip aglan gözlerňi.
Meni jadylap özüňe,
Ömürlük baglap gözlerňi.
Şu pursat kalba nagyşlap,
Göresim geldi, bagyşla!

Synlap bulutlaň göçümin,
Çigrek, az-kem üşüdüýärim.
Birden ejemiň pejiniň,
Hüňürdisin eşidýärim.
Owazyň gelip birdenem,

Sypalap geçýä gerdenim.
Ýene sowuk düşegime,
Ýykylýaryn argyn halda.
Sen öz dowamyňy görüp,
Görüp bir bagtly aýalda.
Belki göwnäp, ýa bialaç,
Ýazdyryp köňül gülberiň-
Onuň gülgün ýañaklaryn,
Öpýändir sowan lebleriň.

Ýadyma düşende şu hal,
Durmaga ysanok bognum.
Şonda bu ýagty jahany,
"Taşlap git" diýýä bir göwnüm.
Ine-de, hoşlaşmak üçin,
Çykýan seniň gözlegiňe.
Gara baglaryň içinden,
Gözüm düşüp gözleriňe.
Bagryňa gany şu ýerde,
Öýesim gelmedi meniň.
Ölüp seni ýowüz derde,
Goýasym gelmedi meniň.
Goý, owarram güjagyňy,
Ýylatsa-da özge hatyn.
Sen hakdaky şygryrlarym,
Artdy: r menin şöhratym.

Ýürek zarymy ýetirer,
Baharyň nagmalary.
Adymy arşa göterer,
Türkmenii dogmalary.
"Ýaryň gözi ýolda" diýip,
Bilmän niçik haldadygym.
Şeýdip, men soňky deme çen,
Öz-özümi aldadaryn.

* * * * *

Azajyk söýgi ber, azajyk şatlyk,
Goý, gussada aýrylmasyn ýanymdan.
Azajyk mähir ber, azajyk gazap,
Öte geçsem çeker ýaly synymdam.

Düşün, ýüreksiz-ä maňa kyn bolar,
Näzijek ýürek ber, heň berip duran.
Ýa aglany görse, özünden beter,
Ulus-ili bilen möňňürip duran.

Bilýän, baýlygyňy gysganarsyň sen,
Zyýany ýok, diläp barman sümsünip.
Oňa derek bir çümmüjek bagt ber,
Umytlarym galmaz ýaly ymsynyp.

Kämahal şeýle bir ýüregim gysýa,
Sygamok men, şu dargursak göwräme.
Bu göwün garypdyr, ejizdir ýürek,
Baryň aýdyň sallançagmy üwräne!

Muňa gelip ynama bil bagladym,
Umyt bolsa halasgäri kalbymyň.
Hökman geler diýip, maňa garaşyp,
Gara bagry suw bolupdyr salgymyň.

* * * * *

Dokuzyň düzejekdim-ä,
Bütün ömre paç töläp.
Men seni bezejekdim-ä,
Zerbap bile hülleläp.

Sen köňle daňan gülberim,
"Göge zyňsam ys bor" diýip.
Ýerde-de goýup bilmerin,
Gorkýan birden "pos bor" diýip.

Başymy kel-kelä saldym,
Käte gözlem ýer görmedi.
Il ýaly ýaşajak boldum,
Arzuwym başa barmady.

Maňa şatlykdan joş urup,
Misli köçeden dogan aý.
Ýigitleň aklyn çasyryp,
Geçmegi buýürmandyr Hudaý.

Toýlarda gysyldy egnim,
Zadym ýok, geçmedim sana.
Durmaga ysmady bognum,
Gaýtdym hudaýhon bolmaga.

Ýedi yklyma göz edip,
Ýüwürip ýören ýeldim men.
Ne-hä özümi düzedim,

Ne seni bezäp bildim men.

* * *

Bir gün täleýine aslyşyp özgäň,
Seni undup ýetsem, ýetmeli pellä.
Sen meni özgäniň mährine dözmän,
"Wah, şuny al" diýip ýalbarsaň Alla.
"Gözümiň önünde sähel salymdan,
Ýok et" diýip höküm etseň ajala.
Ajal meni alyp gitse eliňden.
Soňam "Ýok goý" diýip eliňi serseň.
Menem soňky gezek mähriňe çümüp,
Çyka bilmän güjagyňda jan bersem.
Ana, şonda gözýaş döker didelen,
Ana, şonda jyda düşersiň tenden.
Ana, şonda sowal sorap eňrärsiň:
"Ýa, Reb habar bilerinmi ýar senden".
Men uzur áydarym jogaba derek,
Bossanyňa giren bolsam tazygyp,
Geçgil günähimi, ötgül ýazygym.
Seni çürkän ömre dodak çöwürmän,
Menzile ýet, gara galam gaş bile
Seret, sen deý meni küýsän daglaram,
Oturandyr döşün ýapyp daş bile.

* * *

Käteler çykarman sesim-üýünimi,
Otursam ynjama, ýüka ýürek, ýar.
Sen bilýäň-ä, meni örteýäniňi,
Ökjämiň astynda gurban bolan, gar.

Ynjama özüňi, gynama çendan,
Git, oturma, akyl-huşyň çaşyryp.
Bagtly bolup bilmerin men bir bendäň,
Sebäpkäri bolup gözde ýaşynyň.

Ýürekde sen, yşga aldyrdym akly,
Ýerde Isaň şekli, üstümde Hudaý.
Gijä galdym aparypdyr gerekli,
Özgä şam bolupdyr maňa düşen paý.

Häzir ümsümlikde gamçylap tukat,
Aýaz ak atyny çapýar daşarda.
Derdi içe sygman adam diýen zat,
Aglar eken ak gün ýaşar-ýaşarda.

Bu ýolda elime alamsoň galam,
Ýeri çoýup bilmesem-de gün ýaly.
Sen hakdaky ýazan şygrylam bile,
Dolduryp taşlaryn ýalan dünýäni.

Sen bu zatlar üçin düşme howsala,
Söndür, jynyň yşgy deý çyraňy.
Şu günki gar gömen ýoly sübseläp,

Bu ýerlerden saýlaryn men garamy.

Sen şonda unudyp hany-manyňy,
Öňümden çykarsyň ýüka ýürek, ýar.
Sen bilýän-ä meni örteýänini,
Ökjämiň astynda gurban bolan. gar.

HAÝYŞ

Zorum ýok-da, zarym bar,
Bir ýylgyr, doňmasaň, bolýa!
Ak süýt beren öwülýädir,
Şoňa daş zöjmasaň bolýa.

Kimseleriň gözi alda,
Kimseler set mün hyýalda,
Janam, lowla, orta ýolda,
Tüsseläp senmeseň bolýa!

Ilden-günden alyp gerim,
Asmana ýetse-de seriň,
Ýagysy kän ejizleriň,
Gerşine münmeseň bolýa!

Oýlan, ýalňyşma göçümde,
Ahmyryň galsyn içiňde,
Aglanyň ýandan geçende,
Gözlerňi ýümmasaň bolýa!

Dar köňüli baglap bire,
Ýaý ganatyň, giňdir ýere,
Dowul turzup ýersiz-ýere,
Rysgalňy kemmeseň bolýa!

Sen şa sen, men munda keniz,
Ýürek ejiz, köňül zelil,

Ýzyna gaýtarma welin,
Edenmi gömmeseň bolýa!

* * *

Gije bilen dalaş gurýa biregne,
Ganjaryp dur sypjyrylan sagrysý.
Demirtiken batdymyka ýüregne,
Ýatymady şirin çeken nagrasy.

Heý, şu halda uký germi gözlere,
Tümlük umytlarňa salanda talaň.
Ýöne senden bir haýyşym gizleme,
Aýt, senmi ýa menmi, armanda galan?!

Alasarmyk dideleriň bigünä,
Demir penjä doňup dyrmaýar ýüzüm.
Aglap içimi bir gowzadaýyn-a,
«Goý» diýme, garagözüm!

Şemal çöpdüýbini huwwalaýan deý,
Meni köşeşdirmäň gözleýär tärin.
Seň ynjk göwnüňe ýetip bilmän teý,
Ahyr bir gün ölüp gitmeli borun.

Şonda säher bilen bakarsyň daňa,
Belki, az-kem gaýgy-gussaň kemeler.
Säher ýylgyrşymy ýatladar saňa,
We başga-da şoňa menzeş nemeler...

Garaz, ýene kân zat ýatladar meni,
Jala ezip barýan saýawansyz gyz.
Sen menmikäm öýdüp saklarsyň ony,

Soňam ahmyr bilen dolanarsyň tiz.

Didäm, juda eziz-le sen söýerden
Hemem ýalňyz goýardan

Mynajat

Ýeriň-gögüň ganatlary-perleri
Kuran okan, sen hoş dahan medet ber!
Bu gün maňa iki dünýä serweri,
Eý, Muhammet älem-jahan medetber!

Ol merdiň ogludyr, özi är kişi.
Kadyr Allam asan etsin teşwişi,
Eý, Hasan, Huseýin Jennetiň guşy.
Iki eziz, siz nowjuwan medet ber!

Ony görmek köňülleriniň höwäsi,
Galdyr ellerini göge degäsi,
Kabul bormuş biçäräniň dogasy,
Ýesir Ýusup, sen bendiwan medet ber!

Serden geçip taryp etseň şol güli,
Owazyňa oýadar sen sünbüli,
Säher saýran, Pygamberiň bilbili,
Bilal babam, bagry-girýän medet ber!

Ak ýola ataryp pata berenler,
Säher çagy gol göterip duranlar,
Üç yüz altmyş, ärler-pirler, erenler.
Haky gören Sahypkyran medet ber!

Munda saňa äkitmeýän akym ýok,
Emriň budur däl diýmäge çakym ýok.
Derman sende gudratyňa şekim ýok.

Kadyr Allam beýik Soltan medet ber!

* * *

Dünýe öňki däl,
A, ykbal öňki.
Bu men, seňki däl,
Sen kiminki?!

Ýanar hyýalymyň,
Sypyrlan hamy.
Özgäň hyýaly men,
Ýazygym bamy?!

Ynjyly söz aýtmaň,
Meniň adyma.
Hemem hiňlenme-de,
Tukat aýdyma!

Hoş, gidiber onda,
Jowranma juda.
Men galaýyn munda,
Bagtdan jyda.

Heserden guraryn,
Tilim senada.
Halyňy soraryn,
Darel-penadan.

Wah, ýürek öňki däl,
A ykbal öňki.
Bu men, seňki däl,
A, sen kimiňki?!

* * *

Garaňky düşüpdir,
Käkeleme, tar.
Ýürek köşeşipdir,
Öýkeleme ýar!

Bilmedim neden bi,
Gyl üstünde jan.
Soňsuz gabançdanmy,
Ýüregi myjan.

Men bir gökde ýören,
Erkana guşdum.
Yşkyň ýerde guran,
Düzagna düşdüm.

Agladarsyň meni,
Gara gyş geler.
Ýöne duýmaz ony,
Senden başgalar.

Ot alyp ho-ol batan,
Mawy inrikden.
Men indi has beter,
Şygra imrikdim.

Sen kä daşarda ýa,
Ýanymda ýaly.
Dilim pyşyrdaýa,

Häki sowaly.

Garanky düşüpdür,
Kesilip nama.
Ýürek köşeşipdir,
Sebäbi näme?!

PELSEPELER

Men ýaňraryn dile gelen zatlary,
Ýagyş ýere gelip dyza çökende.
Kesim-kesim edip asmanyň garnyn,
Porhan bolup ak ýyldyrym çakanda.

Men dymaryn, ahmyr bilen dymaryn,
Gargamaryn umytlarmy çürkäne.
Giderin ses-üýnsiz pelek burçuna,
Hesretlermi hopba edip arkama.

Men gussa çekerin, ähli hatalam,
Gursagyma hanjar bolup çümerler.
Şonda gyzył dörjük bolan ýüregme,
Şygyrlarym gözýaş bolup damarlar.

Men hormat küýsäriň diriligimde,
Garaşaryn dolanarna döwranyň.
Ýa-da senem sowuldyňmy bireýýäm,
Meň gözlerme görünmedik, döwranyň.

Arman, maňa düşunmezler wagtynda,
Gyýylaryn, gözýaşlarmy seçerin.
Wah, men bu dünýeden, pany dünýeden,
Çözmesi kyn matal bolup geçerin.

* * *

Ýürek, howur alyp düşüpsiň haldan,
Erederin öýdüp köňülleň buzun.
Dünýeden kinedar Sahypjemaldan,
Saňa näme gerek meniň, ezizim!

Bakan wagty sandyradym, söküldim,
Sowük gözler getirmede essime.
Teý ahyry alaç tapman ýykyldym,
Günüň tylla tyglarynyň üstüne.

Soň ýene-de turdum, galmady mejal,
Hemem ýada salyp ölüm pelläni.
Eý, menin ykmandam, awara şemal,
Ýelpe ýürek ýaralarymy geldäni.

Seýkin basyp gelen ýaşyl baharlaň,
Irki ösen şemalyňa yrylman.
Nesibesi bolup şamu-säherleň,
Galdyk dünýelere rowa görülmän.

GARAŞMAK

Bu jebre niçik dözüp bor,
Hanym gelmedi, gelmedi.
Şöhratym kaýda gezip ýör,
Şanym gelmedi, gelmedi.

Munda bar şatlygy-derdi,
Sabalar alyp göterdi,
Gutardy, bary gutardy,
Düýnüm gelmedi, gelmedi.

Sesime daglar çöküpdür,
How enem zarym çekipdir,
Maňa toý üçin tikipdir,
Donüm gelmedi, gelmedi.

Geda kylyp soltan başym,
Bagrym başy deşim-deşim,
Gije geçdi köňüldeşim,
Janym gelmedi, gelmedi.

Baky däl, ajap çaglara,
Bu däli köňül baglana.
Dünýe pany, goý, aglama.
Bagtym bolmady, bolmady.

* * *

Şatkam sen nalama,
"Gal" diýip ýarym.
Men başga äleme,
Seýle gidýärin.

Könül bermän her dem,
Şeraba-meýe.
Ýeňles aýallardan,
Özüňi aýa!

Jan myhmandyr tende,
Gynama artyk.
Meň ýüregim sende,
Ýüzümde örtük.

Belki dolanaryn,
Daňlar atanda.
Ýadaw otlularyň,
Sesi ýatanda.

Geldigimdir bilseň,
Sämedip seriň.
Aglap duran bolsa,
Penjireleriň.

Bitirdi emrini,
Kalba çümen syh.
Arzuwlar ömrümi,

Kül etdi myrryh

Aglabam-gülübem,
Eýleme bendi.
Arzuwym bolubam,
Ýaşama indi.

Şatkam sen nalama,
"Gal" diýip ýarym.
Men başga äleme,
Seýle gidýärin.

AŞYK GARYBA

Uzakly gün bulut gelip eý, aman.
Guýdy durdy asman gidip essinden.
Gel ikimiz aglaşaly Garyp jan,
Aglaşaly ýedi ýoluň üstünde.

Daglaň örküjinde gizlendi öýlän,
Burny ganan al şapagyň ýallary.
Hiç gyýylma, hesret çekip bir eýýäm,
Seni unudanlar Şirwan illeri.

Aşyp nije deňizleri, derýany,
Bilýän howlugýansyň ýanyna ýaryň.
Ho-ol som-sowuk gaýalary görýäňmi,
Ana, men şol ýere göçüp barýaryn.

Rahat borun, misli behişde düşen,
Ýakmaz arly tomus, ýa doňdurmaz gys.
Ne eziz söýgülim ýadyma düşer,
Ne-de meni heläk eder ýaşayyş.

Ýene ýagyş bu illere ýagyp ýör,
Üşedim oň sütem ýükli sesinden.
Biz ikimiz bagta barýas aýyp bor,
Aglar dürsak ýedi ýoluň üstünde.

Git, Garyp jan, ýalnyzlykdan umyt üz,
Ýele tut-da ýanyp duran döşüni.
Aýtdym-a men bagta barýas ikimiz,

Şoň üçinem, süpür gözüň ýaşyny.

HOŞ GAL

Hoş gal, ters täleým, durma duwlanyp,
Hoş gal, ýeriň dört çünküni, sermänim.
Hoş gal, dünýäniň gap bilinde, towlanyp,
Ýere-göge ýerleşmedik armanym.

Bu başy sämedip, gaýysyp arkan,
Hoş gal, ýaşyl düzüm, porhan bolanym.
Çaga wagtyň sallançakda ýatyrkam,
Ýassygmyň teýinde Gurhan bolanym.

Hoş gal, biweç söýgüm, giç gelen güýzüm,
Men giderin, galar sende yhlasym.
Nazaryndan awunaryň ezizim,
Damagyny çalan günüm yhlasyň.

Hoş gal, garyp şemal, hünübirýanym
Ediber saparyň Zeminde dowam.
Özümem bilemok nirä barýanym,
Hoş gal, gözi ýollaryma bendiwan.

KÖŇÜL SÖHBETI

Poema

Saňa peşgeş birin jennediň gülün,
Hiç kes ony ala bilmez dileýip.
Meň altyn-kümüşe dözmedik elim,
Gamys barmaklarňa gurban bolaýyn.

Kümüş barmaklarňa gurban bolaýyn.
Ýaz ýürege gulak asyp otur-da.
Gözlerimi syýa çüýşe edinip,
Gözýaşyma galamyňy batyr-da.
Ýaz, köňlüm asmanda, hyýallarym ham.
Ömrüm biweç duýgularym sebäpli,
Goý, gadyrdan gaçybersin owarram.
Besdir, ýalan ýaşap şu çaka çenli,
Gezdim gara günüm alada ede.
Maňa söýgi gerek ýeriň ýüzünde,
Şöhraty nädeýin işbu dünýäde.
Men nireden tapaýyn derdimiň emin?
Elim, sen nämüçin sandyraýarsyň,
Sen nämüçin galdyraýaň galamym?!
Biz ýazmasak heläk borus bu dertden,
Çözlemesek köňülleriniň towuny.
Dünýe döräp bu golaýda, bu çakda,
Ýaz, adam kowmuna nesip etmedik,
Maňa demir donlyň söýgüsi hakda.
Ýaz, ýogsa-da halas bolup bilmeris,
Çözlemesek köňülleriniň towuny.

Sat, syrymy many bilmez agtyk deý.
Bilsin ony ähli ogüz kowumy,
Bilsin ony ärsarylar, agtyklar.
Üýşüp dünýäň akyldary, akmagy.
Başlaryny ýaýkap gelsin bu ýana.
Ýazanyň aklana sygdyryp bilmän,
"Hüw" diýip çyksynlar çöl-beýewana.
Okap bir dem bozlabersin doňbagyr,
Ejizler birneme teselli tapsyn.
Hak permany bile Ezraýyl gelip,
Ýuwdarha gazannyň gapagny ýapsyn.

Ýaz, unudup, dünýäň aýşy-eşretin.
Goý, göwräm ýykylsyn usurgan halda.
Ýogsa meniň gül ömrümi gaýgyрман,
Gara nebsim harap eder bu ýolda.
Pany:ň zerli köýnegine aldanyp,
Ýüregiň gatlagyn açman galarys.
Ine, onsoň beýik Taňryň öňünde,
Biz hiç bir derege geçmän galarys.
Terk etmeli borus şygry şalygyn.
Şeýdip baky gemrer meniň tenimi,
Ajy ykbalyma biwepalygym.
Gorkýan juda şo pursata barardan,
Ýaz, ömürem geçip barýa ýel deýin.
Saçymy ýar bolup sypalan elim,
Gamyş barmaklarňa gurban bolaýyn.

Kümüş barmaklarňa gurban bolaýyn.
Seret, hanjar urulypdyr bykynma.
Ýaz, ol söýgi peýkamyny atany,
Unutmana synanyşym hakynda.
Şo pursat bar umydyndan el çekdim
Maýyn tapsam başym-aýagmy alyp,
Men öz kysmatymdan gaçyp gitjekdim.
Garamajak boldum gara gözlerne.
Ýöne ol gözleri görmän bilmedim.
Bäbek ýaly ýaşlygymy söýginiň,
Uzan ellerine bermän bilmedim.
Söýdüm juda, ýer görmedi gözlerim.
Yşkyň derýasyna batyrdym kişti.
Söýüp seni gargyşyňa galdymmy,

Gara saçly,
Bagyşla, meni!
Ýa bolmasa owal başdan bu dünýä,
Gargynç gaby bolmak üçin geldimmi?!
Aý, onda bi karam bolýar ahyry.

Ynan köňlün ýazydym men.
Öňler tüm köçede sermenip ýören,
Bir garybyň gyzydym men
Ine, onsoň söýgim duşdy bir günem.
Aýdym aýtdym, sesin goşgy sesime.
Eşidip münüp gitdi günün şuglasy,
Ysgynsyz ýelleriň şuwuldysyna.
Gitdi, galdym ýalnyzlygyň tümünde
Urundym tapmadym, çykmagyň tärin.
Men her günde burça zyňyp özümi,
Seniň gözde ýaşyň üçin ölýärim.

Kaýyl bolupmy ýa bolman kysmata,
Munuň üçin synalary otly men.
Barybir söýýärim säherler turup,
Rahmet dileýärim, Rahman atlydan.
Söýgi keseline üçralym indi,
Aýt, dört diwar, ne günlere düşenim.
Belki ertir el götärin bu yşkdan,
Ýa bolmasa il gözünden düşerin.
Soňra gara sürtüp baş barmagyna,
Gelip maňlaýyma ýelmär puşmanym
Müny görüp ýene heşelle kakar,
Bu ýalançy dünýe - meniň Duşmanym.

Ýaz, galamym, durmak bormy çäklenip.
Belki ala bahar toýpaý getirer,
Egine atynyp gülli çäkmenin.
Munda bir Taňrydan gaýry hiç kimden,
Hantama zadym ýok meniň.
Ýagşylykdan kuwwatlandy gurbatym.
Hem özümi söýdüm, ýalňyşym tapman.
Başa çekdim ömrüň beren şerbetin.
Tüýkürip giderin dünýäň ýüzüne,
Men özüme gaçan günü hormatym.
Ýaz, galamym, sallam-sajak duýgulam,
Azar berýä ýüregimden asyla.
Telefon jyrlaýar,

Düşünip bilmän,
Tisginýän synamyň galpyldysyna,
Ýene-de şol aýal sesi mylaýym:
- Alo, ol nirede?...
Otlap gerdeni.
Goýýan trubkany, jyrlaýar gaýta,
Bu jyňňyrdy täzeleýär derdimi.
Bu ses tap getirmän ykbal oýnuna.
Bu ses hiç zat diýmän gözüme basyp,
Meniň ýalnyzlygmy goýýar boýnuma.

Bagtym düşüp ellerine biregiň,
Çarp urup ýör çyka bilmän kadadan.
Yşk bagrymy ýyrtymlapdyr birehim!
Gözýaş däl, gan çüwdürilýär dideden.
Heý, köşeşip bilmezmikäm azaşyp,
Soňsuz gussalarymy gözümde sala.
Iň bolmanda göwnüm üçin azajyk,
Agla pelek,
Saçlaryňy ýolmala!
Sen şaýat puç boldy, bagrymy dilmäm.
Bilýäň, ahyry umytlarym talanyp,
Geçen ahwalata bir ölüp bilmän,
Ýadyna sal, içim tutup galanym.
Ýar üçin buýsanjym çykyp hanadan,
Nirä gitdi entäp dünýäň ýüzüni,
Oňa jogap agtaryn men panydan.
Ýersiz-ýere öz-özüme yrsarap,
Sögdüm ykbalyma, tanaman hetdim.
Meň ýazygym näme, günämi sorap,
Säherler Hudaýa ybadat etdim.

Ýaz, Galamym, nämedi men, ýazygym?!
Al derdimi ýüregimden sogur-da.
Taňry neçün bu kysmaty ýazdyka,
Heniz düwünçekkäm garabagyrdam?!
Soňsuz sowallaryň jogaby hany?
Belki, dost-ýarlarym hemaýat berer,
Aý, ýok.

Men, puldar dostlarym, baýlyk, ýenegör,
Öňde-soňda meniň işimi görer.
Altyn zynjyryny boýnuma dakyp,
Syrymy äleme ýaýyp gider ol.

Ýok, men munda galman menzile ýetmän.
Näzik duýgularymy bermen ah-waha.
Seýdüm, söýgim üçin gaşymy çytman,
Girmeli etmesin Taňrym dowzaha.
Günälem gerşimde, gözlerimde müýn.
Hakyň, iki dünýä hökümi şiriň,
Söwer dosty Resül janyň, haky üçin,
Men ömrümi pakyrlykda geçirin.
Köňül has rahat bor, saňa gowşar-da.
Pespälligim, ýüregimde ýer eden.
Sen dileg et, belki rozy-magşarda,
Munuň üçin ýalkar bizi Ýaradan.

SONLAMA

Garaşýan gijä galsaň,
Umydymyz hiç bolar.
Şumat gelmeseň, janym,
Soň barybir giç bolar.
Soň galarsyň bihabar,
Aldar gijäň gyltymy.
Ýuwdar meni bimahal,
Gara ýeriň holtumy.

Otlar unudyp ýazyn,
Gurap galar haşarda.
Daň atansoň, ezizim.
Tupan turar daşarda.
Ýerden galdyryp ýanyň.
Oýa batarsyň ilki.
Meň tupandan gorkýanym,
Ýadyňa düşüp, belki.
Şondan göni gaýdarsyň,
Misli ok deý atylan.
Garşylar seni ýele,
Hallan atýan tutulam.

Ýumruklarsyň alnyňa:
- Ah, bu işler nedendir?
Görsen şahyr öýüni,
Baky taşlap gidendir.

Bir çete çekilersiň,

Peýda bermez gözlegiň.
Ah çekip ýykylarsyň,
Eý, meň gara gözlerim!

Gitjek wagtyň bir salym,
Bakyp soluna-sagňa.
Maňa derek galammy,
Gysyp gitgin gujagňa.

Hem ýelden-suwdan gora!
Ezizim, menden saňa,
Baky ýadygär bor ol.
Gamyň läbigne batyp,
Goýma özüň ezyetde.
Türkmen ýaşasa menem
Ölmerin, elbetde.

Saňa garaşýan mydarym!
Gelmeleş ömrüm hiç bolar.
Ýaz, galamym, ýürek zarym,
Ýazmasaň örte giç bolar,
ÝAZ!

SEN HAKDA KIÇIJIK POEMA

(Mamam Ýuwaş ussa Aky gyzynyň ýadygärligine).

"Meni şu güne salanlara Alla göz görkezzer. Arman, men ony görmen, ýöne meni görenler weli görer". Bu Onuň ömrüniň soňky günlerinde iň köp gaýtalan sözleridi,

Awtor

Egniň gysyp, boýnuň burup otyrmyň,
Ýa bu gije garaşýarmyň hossara?
Gursagyna tyg urulan wagşy deý,
Guş uwlaýar ýüzün tutup asmana.
Maňa at ýatakdan özün güjeňläp,
Tüssesini göge zowladýar tamym.
Tolkunlaryň döşündäki gamyş deý,
Aňzak ýalap, galpyldaýar endamym.
Şemal gelip ýykylyar-da aýagma,
Onsoň ýene geçip gidýär entiräp.
Kä бүdüräp hasa eden taýagma,
Aýlanyp ýör baglaň başyny yrap.
A, men bolsa çugutdyryp otyryn.
Ysgap mal-garalaň hapasyn-tozun.
Tamyň üçeginden sowga çydaman,
Buzuň barmaklary asypdyr özün.
Aglap-eňräp puç çykanna bijämiň,
Ýok, gelenok, gözýaşlarmy dökesim.
Pyganymy çeýnäp ýatan gijäniň,
Yşk gezläp sermeledim ýakasyn.

Telbe boldum başym salyp gowgaýa,
Beýnä urup pikirleriň pyçygyn.
Ahwaldyr bi, ertir tutup çöplärin,
Ýitirilen düýşüň bölek-büçegin.
Onsaň ony ýagşylyga ýoraryn.
Şu günki bolşuňa düşünemok men.
Sen nämüçin sorkuldaýaň, ýüregim?!
Barýaň, ýanýar höwesin,
Penjesinde näkesin,
Dur ahyr, rehmiň gelsin,
Ýetmiş ýylky mekana.

Aldyrdyň goşa gözňi,
Näme dolar öwezni,
Heý-de çäre bolmazmy,
Seni munda çürkäne?

Pelegiň mekir aly,
Dünyäň oýnaýşy ýaly
Duşarmykaň ykbaly,
Şa ýoluna tirkäne?

Saçyp maňlaýda derim,
Hüwdüläp sämän seriň,
Seni bagta elterin,
Hopba edip arkama.

III

Barlyk durky bilen dymdy lal deýin.
Gijäni otlardan ejizdi şemiň.
Ýadyňdamy,
Eý, meň garamaňlaýym?
Seniň şo gün düýşdür öýden agşamyň.
Ýadyňdamy,
Gara günlim, aýtsana,
Ahwaldyr bi, puçdyr öýden agşamyň.
Ýok, ahwalam däl di, düýsem däl di ol.
Şol agşam öýüňi paç alyp senden,
Yzynda heşelle kakyp galdy ol.
Seni edip orta ýolda ot-elek,
Şo gün pişme seçip, toý berdi pelek,

Şo gün öz-özünü gidirip goldan,
Sandyrap aglapdyň, üşäp aglapdyň.

Çöp-çörüň içinde gizlenip ilden,
Goşlarňy ýataga daşap aglapdyň.

Gör, ýüzüňi saraltmadyň kimlere,
Ogluň ýarpy ýolda ýazyldy ýere,
Efgan tartyp, deşik tapman girere,
Şo gün gara ýeri peşäp aglapdyň.

- Bossanda paýym sen,
Serde myhym sen.
Asmanda aýym sen,
Ýerde ahym sen.

Ýaryny ýatlaýan,
Ýaradarym sen.
Kalbyny otlaýan,
Garadagym sen.

Gözde röwşenim sen,
Täji - tagtym sen.
Biwagt duşanym sen,
Gara bagtym sen.

- Besdir indi älem çekme ikindi,
Baryp gözyaşlarňy gyzgana duwla.
Uwlamak isleseň çykyp daşarda,
Arwah bolup uwla,
Jyn bolup uwla.
Ugra, indi "öýüm" diýip irinme,
Git şu ýerden gözlerime görünme.

* * *

Aýazly gijede sermenýär bulut.
Hem çermenýär etmek üçin göçümi.
Ol tüm içre ýitip gitmejek bolup,
Ot ýakyp şol oda dököýär içini.
Hamana ol otdan alýan ýaly ar,
Oda bakyp hüňürdeýär birmydar:

- Delminip dur,
Ýalmanyp dur suduryň.
Gözýetimiň aýasynda görnetin.

Seniň ömrüň, ölmüň nämedigini,
Bilmek ne çetin.
Emriň Taňryň goýan buýrugyndadyr.
Gögi otlap ýelk ýasaýan çar ýana,
Ömrüň ýyldyrymyň guýrugyndadyr.
Ot,
Oýnuňy bes et, berme essiňi,
Ýogsa ynha ahmal bolsaň ikindi,
Jala şalpy - şaraň eder üstüni.
Asmandaky ömrüň ölüm halynda.
A ýerdäki janyň hiňňildik ýasap,
Öý-öwzarsyz ýeliň bukük bilinde.
Ýanyp dur, hiç kese berenok peýan.
Meň derdime ýanyamy ýa, özi üçin,
Men ony bilmeýän.
Ýetmedik ajalna el bulaýan deý,
Ot ýanýar.
Men derdimi özüm bilen äkidýän.
Düýbi deşik jürneginden asmanam,
Älembibiň goşaryna akydýar.
Oduň ýalny ýuwaş-ýuwaş pesedi,
Ana, şo gün säher çagy adamlar,
Göterdiler gatap galan jesýedi.

DERWÜŞİŇ GADYR GIJESINDÄKI SÖÝGÜSI

(Poema)

I

Ýa-da ykbal menden alýarmyka ar?
Buýsanjymyň arkasyna duwlandym,
Bu gün ýerde-gökde tapamok karar,
Çarh içinde çenber bolup towlandym.
Hanjar çümdi, duýgularmyň baldagna.
Selin otyr pyganymdan ygşyldap,
Çöl bolsa gowrulýar aýak aldygyna,
Gam-gussaly gasygyny çitikläp,
Bu pursata çydam etmän düýrükdim
Çawlap çölüň guran sary ýañagna,
Birje katra gözyaş bolup syrykdym.
Çöl köşeşdi, geldi az-kem özüne
Häzirlilikçe hoş gal, gitjek o taýa,
Dagym, söýgüm, hurmam "gelmedi" diýip,
Bilýän nalyş edýändirler Hudaýa.
Meni sygyrmadyk ýollary taşlap,
Sende porhan bolup gezer ýörerin.
Teb sireseň isläniňçe içersiň,
Gysganmaryn, gözyaşlarmy bererin.

II

Dag başyna ot ýakdym men el serme,
Bu jahandan «Huw-Hak» diýip ötdüгим.
Haýdar babam, gara ýeliň goýberme,

Odum öçer, sadagasy gitdigim!

Köşgüm ýokdur, çagyr ýaly duluma,
Üçgümmez dagynda öwzar tutdugym.
Bu gijede janly bermen ýoluna,
Öt günämi sadagasy gitdigim!

Hurmaň saýasynda düşüp çöküme,
Miwesinden bir-ki ýola datdygym.
Aýat etdim ötenleriň hakyna,
Kabul eýle, sadagasy gitdigim!

Bu gijede ýyldyzlaryň kowçumyn,
Magşuk çeşmäň etegine atdygym.
Towlandygym zerzawyna içimiň,
Karar ýokdur sadagasy gitdigim!

Özgelerden göwnüm galdy gamym bar,
Başym alyp şu daglara gaýtdygym.
Bu jahanda senden başga kimim bar,
Aýt ahyry, sadagasy gitdigim!

Gün öýläne sandy, çöş bilen urdy,
Gizlenipler başym бүрәп ýatdygym.
Aş bilen uranlam, daş bilen urdy,
Maňlaý ýardy, sadagasy gitdigim!

Ykýan Zemin çeňňegine iýilinip,
Kim biler ki ýanyp duran otduşym.
Aý astynda yşgym ýatyr güýlünip,
Çöz gollaryn sadagasy gitdigim!

Dert agyrdyr, ot düşendir jismime,
Ýüzüme çarh çekip, syrym aýtdygym.
Dagly gyzyň aşyk etdiň husnuna,
Bu nätdigiň, sadagasy gitdigim!

III

Ol geler, ot salar, janymy alar,
Gözler gyýa bakar, şonda näderin.
Yşgym eňşäp azar berýä bagyrda,
Ýok men indi hemmesini aýdaryn.
Şowuna bor, belki ýoldan yzyna,

Wysal tapan aşyk bolup gaýdaryn.
Syrym eşidip, gara dagym, öwzarym,
Boýna dakan daşlaryny paýradar,
Hurmam aglar, başyn bürär zarynlap,
Yetmiş tilli turajyny saýradar.
Şemal geçer okap soňsuz süräni.
Olam maňa alkyş aýdar bigüman.
Şuwlary: "Yhlasyna myrat bermediň,
Düşünmedim, bu nä boluş eý, aman".
Oň, igenji Taňryň gulagyny deşer.
Şu etrapda yşkdan namut baýgüşlar,
"Söýýär, söýýär, söýýär" diýip gywlaşar.
Eşdip lerzan asman zyňar kürtesin.
Ýaka ýyrtar ýegsan bolan jalalar.
Heňkireler "Huw-Hak" diýen bendäni,
Magşugyna gowşurmasak nä bolar?

Birhili gobsunar, bolar bimýdar,
Gurap ýatan tereň derýaň jese di.
Yşgyn ýatlar, nagra çeker, horkuldar.
Ah, bu görnüş meni näçe köse di.

Derwüş otýr, oýa çümüp, butnaman,
Oduň gyzył kellesinde gözleri.
Ot oň umydyňy ýakyp taşlady.
Garaşa-garaşa suw bolup bagry,
Ýene öz ugruna samrap başlady.

IV

Jan mülkünde söwdaýy,
Entedim, parlamadym.
Ol enemdir pidaýy,
Pederi harlamadym.

Duşman aýbym gözledi,
Tapmady ýa dözmedi,
Şükür, ýüzüm gyzmady,
Namysdan derlemedim.

Ol ne mesjit ykladym,
Hüjresinden jykladym,

Dogasyna ukladym,
Mukamsyz örlemedim.

Dünýe nury gündedir,
Ötegçi jan tendedir,
Ýesir guşum kandadyr,
Tapman arşy sermedim.

Silkerler iki ýanym,
Sowal köp, ýakýar janym,
Şel açdymy zybanym,
Jogap ýok gürlemedim.

Gerşe daňyp urganyň,
Näme munda görgenim,
Ýer düşek, gök ýorganym,
Bossanda ýerlemedim.

V

Gupbaň, gökde küýaş bilen garpyşýar,
Boýuň görüp, boýun gizlär, galdyrar,
Derýadaky otagaly gamyşlar.
Ädimleriň bardyr, göze ilmegeý,
Ugruňda ser-sepil ýeldirgän yşgym,
Belki, ile äşgär bolgaý, bolmagaý.
Saçlaryňda meýmiräpdir bu gije,
Bu gijede akyl-huşum göçendir.
Gaşyň ýaýsaň aman diläp saýýatlar,
Ýaýyn zyňyp, başyn alyp gaçandyr.
Dymýan, gülüm, dymmaň, utanç-haýaňmy,
Meň yşkbaz ýüregim çar-ýan elewräp,
Saňa näme diýjekdigi aýanmy?
Söýýän seni, diýme maňa betgüman.
"Eý, Aman!"
Derwüşüň sözüni ýoldy agzyndan,
"Söýýän" sözi ýeri-gögi ölçedi.
Arş silkindi, dökdi gara daşlaryň,
Ýyllyzlar özüni daşa pylçady.
Zemin gargyş etdi, çaykandy girdap,
Söýýän sözün eşidip, buzuň astyndan,
Derýa otly köýnek geýdi pasyrdap.
Talaň düşdi yşk dagynyň genjine.

Tämiz söýgä tap getirmän uwlady,
Gor guýuldy, görip dünýäň gonjuna.
Bolmajysyn boldy, urdy kötegin.
Ak ýylдыrym tara tapman janyna,
Ýyrtym-ýyrtym etdi Zemin etegin.
Söýgi bolsa için tutup aglaýar,
Gark bolmuşam gözleriniň ýaşyna.
Derwüş jany öwrüldi-de ýylдыza,
BAŞYN GOÝDY GARA GIJÄŇ DÖŞÜNE.
Aşgabat 1992

Kengan ezizine lirlki poema

Ýele ykјap çokuly,
Ýusubym, balam geler.
Başynda zer käkili,
Gülpagy meläm geler.

Mahmal-ýüpek geýesi,
Garyp köňlüm söýesi,
Täji-tagtym eýesi,
Daşyma galam geler.

Düwme dakan ýeňlisi,
Al ýañagy meňlisi,
Ibni-Ýemin siňlisi,
Hesretim läläm geler.

Telmuryp çar-ýan bakar,
Bakyşy bagrym ýakar,
Lebinde şähdi-şeker,
Tilleri kelam geler.

Ýakup köňlün ot edip,
Şum pelekden dat edip,
Enesini ýat edip,
Ýusubym, nalam geler.

II

Men gitsem düşüp derde,

Ýaş dek, aglagyn, atajan!
Ikilik etsem eger-de,
Gözüm köwlegin, atajan.

Sen garaş sen, joşuň bile,
Men geler men, peýşin bile,
Ýürek howruň ýaşýň bile,
Döküp suwlagyn atajan!

Hudadan köpdür hezerim,
Jandan umydy üzerin,
Şer işe düşse nazarym,
Gözüm köwlegin, atajan.

Üç günde ýetmän ýanyňa,
Eglensem deger janýňa,
Ölsem enemiň ýanyna,
Gabra düwlagyn atajan.

Ýusüp, giň tutup gerimi,
Belki işim ilerimi,
Sag-salamat gelerimi,
Hakdan dilegin, atajan!

III

Ýusubyň mynajaty

Owwala gara bagryňdan, öndüm, enem, boý-boý,
Eňreýip hijriňden syýa, döndüm, enem, boý-boý,
Seni gözleý bu güzere indim, enem, boý-boý,
Gözýaşymdan gerk-gäbe gandym, enem, boý-boý,
Goşa ýapraknyň biridim, tändim, enem, boý-boý.

Tur hany, gal ýeriňden, har bolan balaňy gör,
Didesi didelerňe zar bolan nalaňy gör,
Hazan ýeli çawlaýyp, sülleren läläňi gör,
Gapdalymda tenimi böri deý dalany gör,
Nadanlygyň körüginde ýandym, enem, boý-boý.

Gabrynda karar etmän, eý meniň ot-elegim,
Munça ahy-pygan çekip, dökme gözüň bulagyň,
Jümle belalardan aman gutularymy dilegin,

Gözde ýaş, bagrymda baş, ötegçisi pelegiň,
Indi gidip bara men, dyndyň, enem, boý-boý!

IV

Agalaň ugran seýline,
Gitdiň nä jüre, balam, eý!
Bogdularymy gül boýnuňy,
Salyp zynjyra, balam, eý?!

Ulaşyp sen hara, ogul,
Hakdan medet sora, ogul,
Ne kylaýyn çäre, ogul,
Dözmen ejriňe, balam, eý.
Giň sährany sebäp edip,
Gezsem diýdiň togap edip,
Jan-jigerim kebab edip,
Düzdüň hanjara, balam, eý.

Bakar sen her ýan, oglanym,
Gözleri girýan, oglanym,
Derdime derman, oglanym,
Ýandym hijriňe, balam, eý,

Älem ýüzi gar, Ýusubym,
Gabrym maňa dar, Ýusubym,
Çekme munça zar, Ýusubym,
Rehm et, ejeňe, balam, eý.

* * *

Bu gün seň köňül köşgüňe kylaýyn seýran oglanym,
Dünýe diýeniň bir duzak, ýalançy weýran oglanym,
Hakyňa doga kylyp men, gözleriň girýän oglanym,
Her zaman saýama duwlan, ganatym gerýän oglanym,
Meni küýsäp gama batma, men seni görýän oglanym.

Muňa gelip oýun guran, ýalňyşar, özün utdurar,
Dünýä oňa söýdi: r özin, ary-namysyn satdyrar,
Ikilik eden üstüne lagnat daşyny atdyrar,
Şirin janyňa göz dikip, gör seni guýa atdular,
Giçe – gündiz bu işlere, akylым haýran oglanym!

Seýrana çykan yelllerden men seň halyňy sordum eý,

Günbe- günden beter boldy azarym eý, heý derdim eý,
Ataň seni gora diýip, asman sary el serdi-leý,
Açka aş bilen uranlaň, seni daş bilen urdy leý,
Ezelden ýazylygy du:rmuş, bu külli perman oglanym!

Haýyr- şer dünýe döräli bir dessur bolup gelendir,
Ata- baba seždegähler, gör, garysyna galandyr,
Bu weliler mesgenine, Rebbim nazaryn salandyr,
Bir özünden medet sora, Hakdan gaýry sy ýalandyr,
Goldar seni ata-babaň, bakmagyn her ýan oglanym!

Ajap gün dünýä geleň-de, umma gidipdi joşlarym,
Ýalňyz dälşiň perişdeler gallap alandyr daşlaryň,
Balam başyňy belent tut, sowasyn ýanan döşlerim,
Il bilen tutan ýoluňa gurbandyr gara başlarym,
Bir gün saňa nesip eder, döwletli döwran oglanym!

* * *

Oglum men deý gujak gerip,
Ýörenler saňa ýar bolsun!
Ýol üstünde pata berip,
Duranlar saňa ýar bolsun!

Ýalbaramsoň janu-tenden,
Dogamy Haka eltenler,
Çölde gezen kyrk çiltenler,
Erenler saňa ýar bolsun!

Ylhamdan püre-pür göwräm,
Waspyň ýazsam öwran- öwran,
Sowulmaz döwletli – döwran,
Guranlar saňa ýar bolsun!

Dürs tutup niýeti-pygly,
Bolup öz iliniň ogly,
Alla dergähine dogry,
Baranlar saňa ýar bolsun!

Günden görkli, aýdan ary,
Seni saýyp medetkâri,
Gollaryny asman sary,
Serenler saňa ýar bolsun!

Parhy ýok, ýakynmy- yrak,
Sagmy- sola, gitseň niräk,
Egniňi egnine diräp,
Duranlar saňa ýar bolsun!

Birligi ygtyýar eden,
Döwletin ygtybar eder,
Il- günün bagtyýar eden,
Ýaranlar saňa ýar bolsun!

* * *

Bulutly gün kakyp deprek,
Ýagyşdan ýükledi meni.
Oglum, şu watan, şu toprak,
Ekledi, saklady meni.

Hakdan berlen ak kamysy,
Goraglap ary-namysy,
Hakyň halasgär gämisi,
Kenara oklady meni.

Diýdim öz-özüme kök ur,
Bir sen bolduň, pikir-zikir,
Gören kişi ýüz müň şükür,
Dost diýip çaklady meni.

Hakdyr beren jogaplarym,
Seždelerim, togaplarym,
Il içinde sogaplarym,
Günäden päkledi meni.

Asman ýene kakdy deprek,
Ýere gaçdy sary ýaprak,
Habaryň ýok ene toprak,
Gör, bu gün ýoklady meni.

Soňlama

Wah, külpetim, başa inen, özge bilmedi eý, dost.
Çoh ülpetim dostlar bizge nazar salmady eý, dost.

Arzym aýtdym aglaýyban, bu gadyr bilmez ile,
Sözümi ýerem almady, ýerde-de galmady eý, dost.

Kaýdalygy bilinmez, Arşdamy ýa Kürsdemi,
Neýleý balamy ýuwdarha, pelek ýalmady eý, dost.

Töweregi ýalkymlap, aý dogupdyr pelekde.
Emma hiç bende ony ýüzge sylmady eý, dost.

Ne ýagşydan, ne ýamandan tutmadylar adymy,
Hijran üzre geçdi ömrüm, göze ilmedi eý, dost.

Mazmuny

Galkynyş eýýamy-meniň durmuşym.....	1
Aşyk men	5
Galkynyş aýdymy	6
Aýdym setiri	7
Buýsanç	8
Eziz maňa	9
Bu ýerler	10
Türkmen	11
Obada	12
Türkmen düzleri	13
Oguz obasy	14
Bent	15
Gorkut atany ýatlap.....	16
”Gam topugňa çykmaz, seň üçin sebäp”.....	18
”Bu türkmeniň ykbalyny ýazandyr”.....	19
Ýene -de watan hakda	20
Ömrümiň örkisiň Watan	21
Meniň ezizlerim ata ýurdy söýdük	22
Men şu hakykata uýýan	23
”Çözmez düwülen baglary”.....	24
Ýazsaň.....	25
Säher bilen söhbet	26
Watan	27
Ýitgi	28
Gar ýagýar	29
Mežnunyň aýdany	30
Asman hakda goşgy	31
Bahar geler	32
Baharym bagtym sen	33

”Baharda saba mahaly”	34
Watanda uzak ülkede	35
”Uka gitdi ýarym”	36
Şemala	37
Atbakaryň gyzyna	38
Ýagyş	39
Ham-hyýallar	40
Çopan oğlan hakynda hekaýat	41
”Bulutly gün kakyp deprek”	42
Gijeki ahwalatlar	43
Sen bu ýeriň gijelerine diýsene	44
Köne-küşül toplaýan daýy...../.....	45
Sähram bu sen hakda	46
”Epegek dalandyr gül ýüzün” .....,.....	47
Güýz gijeleriniň oýlanmalary	48
”Şu gün aladamyň kändigne bakman”	49
Daň ýyldyzy	50
Hoşlaşyk	51
Eneme ýazan hatlarymdan	52
Eneme ýazan täze hatlarymdan.....	59
Ahwal.....	62
Size bir sözüm bar.....	63
Ýatlama.....	64
Umyt düşelgesine pelsepeler syýahaty.....	65
”Uzadan ýerime ýetenok elim”	68
Daýzamyň ogly.....	69
Diwana geldim ýanyňa.....	70
Uçdün gitdiň asmanyma.....	71
Seni görmezlik mähnet.....	73
”Dözmez şu halyma meniň”	74
”Eý, söýgülim, gelip gitdi.....	75
”Hemişe ýüzüň gaýgyly”	76
Şen hakda şygyr ýazdym.....	77
Sowal.....	78
Saňa.....	79
Duşur meni.....	80
Men saňa ýeterin bir gün.....	81
”Perwaz urýaň mensizem”	82
Perişde bilen söhbet.....	83
Düýş görünen dünýe.....	85
Gözlegler	86
Bu ýere.....	87
Eý, ýar.....	88
”Galamy zyňdym ho-nda”	89

Gözlerim saňa zardyr.....	90
”Arka goýmuş mähraba”.....	91
Eziz ruh üçin ýazylan goşgy.....	92
Gel!.....	93
”Göwnüm ömrüň sakasy sen”.....	94
Köňül.....	95
Beriň!.....	96
Ýadadym şu bolşumdan.....	97
Sowal.....	98
Bagyşlama.....	99
Oýlanma.....	100
Bu şeýle.....	101
”Düşdüm niye allara”.....	102
”Ilim ýüz mün soraglym”.....	103
Dertden ýaňa ýüreklerim zarly gü.....	104
Mynajat.....	105
”Teý ahyry ýoluň rastyn”.....	106
Ykbala.....	107
He beýle gaşyň çytýarsyň.....	108
”Pellä ýetmän ýük ýazdyrsam”.....	109
Söýgä soraglarym.....	110
Bu bir ykbal.....	111
Men şem ýanyp gutarmyşam.....	112
Gyzyma.....	113
Ylhama.....	114
Ömür pelspesi.....	115
”Taňrym şýdip gezip ýörün”.....	116
Ýarym ýaralarym tenip.....	118
Azajyk söýgi ber.....	120
”Dokuzyň düzejekdim-ä”.....	121
”Bir gün täleýine aslyşyp özgäň.....	122
”Käteler çykarman sesim-üýnümi”.....	123
Haýys.....	124
”Gije bilen dalaýaş gurýa bir egne”.....	125
Mynajat.....	126
Dünýe öňki däl.....	127
”Garaňky düşüpdür”.....	128
Pelsepeler.....	129
”Ýürek howur alyp, düşüpsin haldan”.....	130
Garaşmak.....	131
”Şatkam sen nalama”.....	132
Aşyk Garyba.....	133
Hoş gal.....	134
Köňül söhbeti.....	135

Sen hakda kiçijik poema.....	141
Derwüşin gadyr gijesindeki söýgüsi.....	145
Kengan ezizine liriki poema.....	149